SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje $2.50
Kanadoj ir Lietuvoj $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laiške.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 83 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A.
Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

No. 10 So. Boston, Mass., Kovo (March) 6 d., 1924 m. Metai XI

Klaipėda Pavojuj

Lietuviai Atmetė Tautų Lygos Komisijos Pasiulymą.

BERLYNAS, kovo 1 d. Norman Davis ir jo Tautų Lygos Komisija, vietoje pabaigti Klaipėdos klausimą, išnaujo sukėlė lenkų su lietuviais ginčą iki tokio laipsnio, kad plačiai kalbama apie karę.

Lietuvos valdžia pareiškė, kad visi dvylika punktų pasiulyto susitaikymo yra Lietuvai nepriimtini. Įpatingai pikta už Daviso komisijos kišimąsi į klausimus už Klaipėdos krašto rybų, kad jis rekomendavo, idant Lietuva duotų lenkams tiesą siųsti pirkinius iš Vilniaus į Liepojų Lietuvos geležinkeliais, nekliudant Klaipėdos.

Bijodami, kad Lenkija nepavartotų kariuomenės, lietuviai esą nusiuntę ginkluotą galybę su tankomis į Lenkijos pasienius ir taipgi pranešama, buk jie yra padalinę 6000 šautuvų nepatenkintiems lietuviams ir baltgudžiams Vilniaus apskrityje.

Šitokias žinias padavė pereito šeštadienio "Boston Transcript" ir Philadelphia "Public Ledger."

Lietuviai Atlankys Angliją.

LONDONAS. Lietuvos Seimas svarsto klausimą atsilyginti Anglijai vizita už vizitą. Pereitą vasarą Anglijos Parlamento delegacija lankėsi Kaune, taipgi Lietuva mano Seimo vardu siųsti į Londoną savo delegaciją. Prezidiumas mano pakviesti tris narius sudaryti tokią delegaciją. Siuloma pakviesti Seimo viceprezidentą D-rą Jokantą ir p. Tornau, bet delegacijos išvažiavimo diena nepaskelbta.

Siulo Sumažinti Ateivių Kvotą.

WASHINGTON, D. C., vas. 28 d. Senato investigacijos komitetas galutinai nusprendė, kad skiriant ateivių kvotą laikyties 1910 m. cenzo. Po ilgų ginčų ir maža balsų didžiuma komitetas taipgi nutarė sumažinti dabartinę 3 nuošimčių kvotą į 2 nuoš.

Turkai Atskiria Bažnyčią nuo Valstybės.

LONDONAS, kovo 3 d. Mustapha Kemal Paša nekantriai laukia, ką nutars Angoros Seimas. Seimo prezidentas pareiškė, kad butinai reikia atskirti bažnyčią ir valstiją ir apvalyti tikėjimą nuo politinių ryšių. Tas reikštų išvavymą iš Turkijos pirmesnėsės karaliaus šeimynos, panaikinimą tikybinių mokyklų ir panaikinimą skirtumo tarpe civilės ir tikybinės jurisdikcijų.

Išsprendimas tuo atėjo: Liaudies Partija vakar priėmė bilių, nuverčiantį kalifą. Bilius reikalauja, kad į 10 dienų karaliaus šeimyna išsikraustytų iš Turkijos. netektų pilietybės ir jų turtas turi buti sukonfiskuotas. Taip rodos, kad visas Seimas šį bilių priims.

Japonija Pasirengus Pripažinti Maskoliją.

PEKING, vas. 28 d. Japonijos atstovas Chinijai, Yoshizawa Kenkichi turėjo ilgą pasitarimą su Maskolijos atstovu p. Karachan. Japonijos atstovas pareiškia, kad jo valdžia rengiasi pripažinti Maskoliją.

Tikybiniai Kivirčai Dakotoje.

BISMARCK, N. D., vas. 26 d. Attorney General George Shafer paskelbė nuosprendį, kad viešųjų mokyklų mokiniams nėra leistina pasitraukti kasdien po valandą iš mokyklos ir eiti į parapijos mokyklą mokyties tikėjimo. Mat čia yra daug katalikų ir jie, kaip visur, stengiasi įkišti tikėjimą į mokyklas. Attorney-General išvadžioja, kad valstijoje yra priverstinas mokyklų lankymas ir jokios metodos neprivalu vartoti, kad sutrumpinti nustatytas viešų mokyklų valandas.

Nuteisti už Pardavinėjima Nemoralių Knygų.

NEW YORK, kovo 3 d. Morris Inman ir Max Gottschalk, turtingi knygų pardavėjai šiandie nuteisti atidirbti po 30 dienų sunkių darbų kalėjime ir užsimokėti po $250 už pardavimą trijų knygų, kurios esą nemoralės. Jiedu prisipažino esą kaltu. Jei neužsimokės pinigines baus mės, turės buti kalėjime po antrą 30 dienų.

Kalifatas Nuverstas.

KONSTANTINOPOLIS, kovo 3 d. Tautinis Angoros Seimas šiandien priėmė bilių, kuriuomi yra nuverčiamas nuo sosto kalifas ir panaikinamas kalifatas.

Karaliunas Abdul Medjid Effendi 1922 m. lapkričio mėnesyj buvo išrinktas kalifu Angoros Seime, gi dabar tas pats Seimas jį prašalina. Kalifers buvo 52 metų amžio.

Angoros valdžiai dabar rupi, kas daryti su šešiais milžiniškais kalifo palociais, su jo milžiniškais lobiais, su jo 800 sugulovų ir su keliomis pačiomis. Manoma, kad ir šias moteris bus pasistengta išleisti už vyrų, už ukininkų, kaip buvo padaryta su senojo sultono pačiomis.

Liuosybė Filipinams.

WASHINGTON, D. C., kovo 3 d. Filipinų nepriklausomybės klausimas neužilgo eis per Kongresą, gal buti, kad dabartinėje sessijoje. Salų reikalų komisija šiandie išsprendė, kad leis apsvarstymui Filipinų nepriklausomybės bilių, jei toks pasirodys. Komisijoje 11 balsų prieš 5 išbalsuota leisti bilių.

Kaip žinia, po karės su Ispanija 1898 m. Suv. Valstijos paėmė savo globon Filipinų salas su ta išlyga, kad filipiniečiams bus duota pilna nepriklausomybė, kaip tik jie pasirodys esą tiek pribrendę, kad gali patys valdyties. Filipiniečiai dabar prirodinėja, kad jau jie ir pribrendę, ir trokšta savo nepriklausomybės.

Niekas Nesužeista.

PITTSBURGH, PA., kovo 3 d. Broadway - Washington Limited, pagarsėjęs ekstra traukinys ant Pennsylvania kelio, nušoko širyt nuo bėgių 4 mylios nuo miesto. Niekas neužmušta ir niekas nesiskundė esą sužeistas.

Užslėps Šermenų Vežimus

NEW YORK, kovo 3 d. New Yorko Graborių Sąjunga nutarė. kad svietas ir taip yra gana liudnas, tad nereikią jį da labiau graudinti gedulingais šermenų vežimais. Jie nutarė tuos vežimus užslėpti ir duoti jiems paprastu limozinų išvaizdą. Jie sakosi norį "apsupti mirtį pagodone ir grože ir stengties nepriminti žmonėms to, ką jie stengiasi užmiršti."

Pernai ši Graborių Sąjunga nutarė panaikinti šermenyse juodas pirštines ir abelnai duoti šermenims linksmesnį pobudį.

Butų gerai, kad kas paklibintų ir Bostono graborius, kurie net savo krautuvių languose turi išstatę "grabus" ir tovienio visiems primena, "ką jie norėtų užmiršti."

Ar tai Prancuziškai?

PARYŽIUS, kovo 3 d. Jean Francois Grandjean, pamatęs, kad jo pati išsiėmus tabakierką šniaukščia tabaką, tarė jai:— "Tai yra šlykštus paprotys, tinkantis tik senai kaimietei, o ne gražiai moteriškei, kaip tu." Pati užpyko už tokį pasakymą ir peršovė vyrą per širdį.

Norėjo Drauge Numirti.

NEW YORK, kovo 3 d. Policmonas rado Raymond Smith'ą ir jo pačią apsikabinusiu vienas kito glėbyje ir apalpusiu jų buvainėje prie Park avenue. Jiedu buvo išgėrę po stiklelį nuodų.

Policmonas, girdėdamas dejavimus, įsilaužė į senos poros butą, apžiurėjo juodu ir nusiuntė į ligonbutį, kur tikimasi juos atgaivinti.

Paaiškėjo, kad sena pora, nubiednėjus dėl pačios ilgos ligos pabugo skurdo ir nutarė abudu drauge numirti. Už paskutinius 28 centus nusipirko bonkutę nuodų, kuriuos pusiau išgėrė ir butų drauge numirę, jei policmonas nebutų įsikišęs.

Didžiausia Bausmė Automobilistui.

WASHINGTON, D. C., kovo 3 d. Teisdarys A. A. Hoehling kriminaliame teisme No. 1 paskyrė 10 metų kalėjimui tulam Frederick L. Wood, kurs automobilium pervažiavo ir užmušė kudikį. Yra tai didžiausia iki šiol žinoma bausmė už suvažinėjimą automobilium. Wood yra nigeris.

Už Moterų Balsavimą Anglijoje.

LONDONAS, vas. 29 d. Žemesniamjame bute šiandien smarkiai diskusuota, ar neduoti balsavimo teisės visoms moterims, kurioms sukanka 21 metai ir tokiu budu dadėti Anglijai 5,000,000 balsuotojų. Šį bilių buvo įnešę Darbo Partijos atstovai, kad duoti progos balsuoti ir neturtingoms moterims. Už bilių kalbėjo William Adamson, gi jam labiausiai priešinosi Atholl'o Kunigaikštienė (Duchess of Atholl), kuri varėsi, kad kas nemoka taksų, tas neturėtų nė balsuoti.

Italija Patvirtina Sutartį su Maskolija.

ROMA, vas. 29 d. Italijos valdžia pranešė Maskolijai, kad patvirtina sutartį su Maskolija peržiurėtoje formoje, nors jokių pamatinių pataisų nedaro. Abipusiškai pripažinimo pasidalinimas paskirtas kovo 7 dienai. Ši sutartis svarbi ne tik tuomi, kad Maskolija daro daug nusileidimų Italijai, bet da ir tuomi, kad galės buti pavyzdžiu kitoms šalims, kurios norės mezgti ryšius su Maskolija.

Anglijos Darbo Partija Laimi.

LONDONAS, vas. 29 d. Darbo Partijos valdžia išeina su netikėta pergale pirmuose po-rinkimuose po įėjimo į valdžią. Rinkimai buvo Burnley'je vakar, ir Darbo Namų Sekretorius Arthur Henderson gavo dusyk tiek balsų su kiek jo partija įėjo į galę. Dabar kova buvo iš dviejų pusių: tarp Darbo ir Konservatyvų, kad pirmiau imdavosi iš trijų kampų. Henderson'as turi Parlamente du sunu, ko niekas kitas iki šiol nėra turėjęs.

Maskolija Įveda Pastovius Pinigus.

MASKVA, vas. 29 d. Dabar svarbiausias Maskolijos darbas yra įvesti pastovųs pinigai, ir jei tas pasisektų, tai Maskolija stotų ant tvirtų finansinių pamatų. Maskolija liovėsi spaudinus senuosius pinigus ir pradėjo spaudinti naujus, kuriuos mano padaryti pastoviais. Naujieji pinigai yra vieno, trijų ir penkių rublių, smulkųs gi pinigai yra sidabriniai. Jau yra išleistas leidimas atspaudinti šių naujųjų pinigų už 50,000,000 rublių. Senieji pinigai da vis vaikščioja su naujaisiais, bet už mėnesio manoma senuosius panaikinti. Naujuosius pinigus nutarta spaudinti labai pamažu, kad jų vertė nespėtų kristi, taipgi busią dabojama, kad jie nebutų kokiomis spekuliacijomis išpusti. Tuo gi tarpu, kol nauji pinigai įeis į apyvartą, šaliai atsieisią kiek naujai pakentėti.

Lietuvos Konsulai

Dviejų Šalių Namai.

QUEBEC, kovo 4 d. Ant rubežiaus tarp Kanados ir Suv. Valstijų Quebec'o provincijoje yra daug namų taip pastatytų, kad jų pusė yra ant Kanados žemės, gi kita namo pusė ant Suv. Valstijų žemės. Tokiuose namuose daromos didžiausios betvarkės, šmugeliavimai ir aršesni dalykai, ir tokių namų negalima suvaldyti, nes užėjus vienos šalies policijai, piktadariai persikrausto į kitą namo pusę, kur jau yra "užrubežė."

Kad panaikinti šį blogą, šiandie legisliatura priėmė bilių, kuris, pastojęs tiesa, duotų Kanados valdžiai tiesą nugriauti tą namo pusę, kuri yra pastatyta ant Kanados žemės. Premieras Taschereau pritaria šitokiam biliui, nes manoma, kad tik tokiu budu bus galima panaikinti tie šmugelninkų, vagių ir plėšikų namai.

Žmogžudos Juokauja.

OSSINING, N. Y., kovo 3 d. Keturi jaunikaičiai, nuteisti mirti balandžio 7 d. už užmušimą banko pasiuntinio, atvažiavo juokaudami į Sing Sing kalėjimą. Tie jaunikaičiai: Morris ir Joseph Diamond, John Farina ir Joseph Pantano. Pantano turėjo prisisegęs ženklelį, kurį jis gavęs už pardavinėjimą Laisvės bonų už $136,000. Jis iš visų keturių buvo linksmiausias.

"Aš jaučiuosi, tarsi keliaudamas į kokią ekskursiją" — sakė Pantano.

"Aš jaučiu" — sakė M. Diamond:— "kad jie turės mane antru kartu teisti."

Kiti du taipgi juokus krėtė su kalėjimo sargais, kurie juos uždarinėjo mirties namuose.

Už Degtinę

WASHINGTON, D. C. Massachusetts valstijoje sugauta su degtine užsimokėjo arti $100,000 bausmių ir atsėdėjo, visi drauge, 7 metus ir 4 mėnesius per šiuos ketverius prohibicijos metus.

Sandariečiai, Rengkitės prie savo Organizacijos Seimo, kad padaryti jį Istorišku.

Lietuvos Respublikos Konsulatai Amerikoje.

Nuo šių metų 1 kovo mėn. dienos Suvienytų Valstijų teritorijoje veikia du Lietuvos Respublikos Konsulatai, butent New Yorke ir Čikagoje.

New Yorko Konsulatas apima šias valstijas: 1) Maine, 2) New Hampshire, 3) Vermant, 4) Massachusetts, 5) Connecticut, 6) New York, 7) Rhode Island, 8) New Jersey, 9) Pennsylvania, 10) Delaware, 11) Maryland, 12) West Virginia, 13) Virginia, 14) North Carolina, 15) South Carolina, 16) Georgia ir 17) Florida.

Visos kitos Valstijos priskiriamos Chicagos Konsulatui.

Užinteresuoti asmenis visais konsulariniais reikalais (kaip antai, Lietuvos piliečių teisių gynimas, palikimų klausimai, vizos, dokumentų ir parašų tvirtinimas, pajieškojimai, afidavitai ir tt.) turi kreiptis į atatinkamą Konsulatą.

Iš konsularinių reikalų tik pasų išdavimas, pasų pratęsimas, leidimai vietoje pasų ir tarpininkavimas tarp Lietuvos piliečių ir Suvienytų Valstijų valdžios— pasilieka ir ilgainiui Lietuvos Respublikos Atstovybės Washingtone žinioje.

New Yorko Konsulato adresas:

Lithuanian Consulate, 38 Park Row, New York, N. Y.

Chicagos Konsulato adresas:

Lithuanian Consulate, 608 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Liet. R. Atst. Amerikoje.

Mėgįs Siųsti Mintį Bevieliu.

CHICAGO, ILL., kovo 3 d. Dras Gardner Murphy, Columbia universiteto, išspręs, ar galima siųsti mintį per radio. Jis vakar darė bandymus radio stotyje WJAZ (Edgewater Beach) su telepatija. Klausytojų buvo paprašyta tuo užrašyti mintis, kurios pas juos kilo tuo momentu ir atsiųsti profesoriui tuos užrašus. Radio stoties užveizda E. F McDonald pareiškė, kad laiškai neatplėšti bus įduoti d-rui Murphy ir ateinantį ketvirtadienį turėtų buti žinomos tyrinėjimo pasekmės. Dvylika mėginimų buvo daryta.

Tragedija Ore

LONDONAS, kovo 3 d. Keturi lakunai užsimušė ir trys susižeidė šiandie Anglijoje, kai dviejose vietose susidurė orlaiviai.

Duxford'e, Cambridge, du orlaiviu besileisdamu žemyn susidurė ir nukrito ant žemės — du oficierai užsimušė, mašinistas ir pasažierius susižeidė.

Ties Biggin kalneliu orlaivis pasigadino ir krito žemyn —čia taipgi du užsimušė ir vienas susižeidė.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 81 kp., Hudson, Mass.:
Simonas Ambrasas.
Prie 1 kp., Brooklyn, N. Y.:
Juozas S. Šniras,
Ignas Vingris.
Prie 9 kp., Cambridge, Mass.:
Petras Jurkunas,
Momertas Migevičia.

A. L. T. S. CONN. APSKRIČIO VALDYBOS SUSIRINKIMAS.

Vasario 16 d. Apskričio Pirm. Jonas Mikalauskas, matydamas reikalą, sušaukė apskr. valdybos susirinkimą, kad aptarti bėgančius Apskričio reikalus. Susirinkime dalyvavo pirm. Jonas Mikalauskas, rašt. A. Orantas, org. V. Vitukinas ir G. Levišauskas Sandaros išvažiavimo rengėjas.

Pirm. J Mikalauskas pranešė susirinkimo tikslą. G. Levišauskas pranešė, kad parkas Sandaros išvažiavimui jau paimtas ant 1924 m. birželio 22 d. Valdybai aptarus liko užgirta, nes parkas yra gana gražus ir tinkantis išvažiavimui, ant Conn. upės kranto Hartford, Conn.

Rašt. A. Orantas pranešė, kad blankos kuopų raportams jau spaudoje ir Mich., Ohio ir Pa. Sandaros Apskričio dovanų tikietai kuopose gana sparčiai pardavinėjami ir kiti visi reikalai gerai stovi.

Toliau J. Mikalauskas patarė kokį daiktą duoti dovanų ir nutarta dovanoti gintaro karoliai nemažiau kaip $25.00 vertės. Kuponus duoti po 10c., 3 už 25c. Knygutę už $1.00. Taipgi nutarta duoti nemažesnę dovaną kaip $5.00 tam, kurs daugiausia parduos Gintaro kuponų. Dovana bus įteikta Sandaros Conn. Apskričio išvažiavime 1924 m. birželio 22 d., Hartford, Conn.

Organizatorius V. Vitukinas pranešė, kad pasidarbavus but galima sutverti dvi ar daugiau naujos Sandaros kuopos Conn. valstijoje ir apsnudusias kuopas paraginti prie veikimo. Tas buvo aptarta ir palikta V. Vitukinui, o jei bus kokios išlaidos organizavimo reikale, tai, remianties 14 Suvažiavimo nutarimo, atmokėti. Ir daugelis kitų smulkesnių tarimų buvo tarta šiame susirinkime ir valdyba pasirįžusi dirbti kodaugiausia A. L. T. S. Conn. Apskričio naudai.

Rašt. **A. Orantas.**

Susirinkimai

WORCESTER, MASS.
Svarbus susirinkimas.

Visi nariai kviečiami ateiti į susirinkimą nedėlioje kovo 9 d. 11 val. ryto, po numeriu 12½ Millbury, St.

Kiekvienas narys turėsite progą imti dalyvumą diskusijose ir išreikšti mintis. Tėma paskirta: "Ar verta sandariečiams dėtis su kitomis partijomis bei draugijomis?" Taipogi turėsime daug svarbių klausimų išrišti, kurie rišasi su ateinančiu seimu, kiekvieno yra užduotis lankyti susirinkimus ir stengtis gerinti musų garbingą organizaciją. Nepamirškite atsivesti naujų narių.

Rašt. **K. Zurlis.**

MONTELLO, MASS.
Sandariečių domei.

Godotini broliai Sandariečiai! malonėkite ateiti į mitingą visi, kovo 7 d. 7 val. vakare, Naujų Amerikonų Kliubo Salėn. Turim svarbių pradėtų darbų ir naujus svarbius pradėti. Yra susirgę valdybos nariai, reikia dapildyti valdybą. Atsiveskite naujų narių prirašyti prie Sandaros ir užsimokėkite patys. Nepaisykite šmeižimo kairiųjų ir dešiniųjų musų brolių.

24 Sand. kp. **Pirmininkas.**

CAMBRIDGE, MASS.

A. L. T. Sandaros 9-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioje, kovo 9 d. 12:30 valpo pietų, 875 Cambridge St., Cambridge, Mass. Visi privalote butinai atvykti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti ir prisirengti prie N. A. Apskričio susivažiavimo, kuris įvyks Cambridge, Mass.

Fin. Rašt. **V. A. Visminas.**

NEWARK, N. J.

Sekantis 19 kp. susirinkimas įvyks 1924 m. kovo 10 d. Lietuvių salėje, 180-2 New York ave. Kviečiame visus narius atsilankyti susirinkiman ir užsimokėti mėnesines mokestis. Kai-kurie esate užsilikę. Taipgi atsiveskit naujų narių prisirašyti prie 19 kuopos.

Kp. rašt. **J. Cibaitis.**

NEW BRITAIN, CONN.

A. L. T. Sandaros 32 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlios vakare, kovo 9 d. 7:30 val., Lietuvių Svetainėje, 354 Park gatvės.

Todėl malonėkite atsilankyti į viršminėtą susirinkimą. Taipgi kurie norite prisirašyti, malonėkite ateiti, ir kurių mokestis pasibaigus, malonėkite užsimokėti, nes kitaip priversti busime organą "Sandarą" sulaikyti.

Priegtam daug yra svarbių dalykų apkalbėjimui.

Petras P. Pilipauskas, rašt.

Sandaros Kuopų Veikimas

ATSAKYMAS J. CIBAIČIUI.

NEWARK, N. J. š. m. "Sandaros" No. 5, J. Cibaitis savo korespondencijoje pakelia klausimą: kur dingo Sandaros 19 kp. surinkti pinigai, balandžio mėnesyje, 1923 m., sumoje $51.15? Tam tikslui, vasario 11 d. š. m. liko sušauktas susirinkimas, kad tas dalykas išsiaiškintų. Susirinkiman buvo priduotas laiškas nuo adv. S. Kodžio, Politinio Iždo Pirmininko, kur liudyja, kad 1923 m. balandžio 20 d. gavo pinigus į Politinį Iždą sumoje $51.-15, kas liudyja, kad pinigai yra pasiųsti ten, kur jie buvo skirti.

Minėta pinigų suma buvo siųsta per Sandaros Centrą sykiu su aukojusių vardais, bet vardai organe netilpo. Aš norėčiau, kad Administratorius atsakytų, kodėl vardai nebuvo talpinami.

M. Draveckas.

Administratoriaus paaiškinimas. Administracija atliko tą, kas jai buvo kuopos pavesta. Kada gavome Tamistų kp. pinigus persiųsti Politiniam Iždui, tai sykiu buvo pridėta pastaba, kad pinigai butų persiųsti sykiu su aukojusių vardais Politiniam Iždui. Tad pildydamas kuopos reikalavimą ir netrukdydamas laiko, kaip tik gavau Tamistų pinigus, tai juos sykiu su visais aukojusių vardais ir pasiunčiau, ką liudija Tamistoms iš Politinio Iždo gautas laiškas, kad pinigai gauti. Jei Politinis Iždas savo knygose užsirekordavęs aukojusių vardus praleido nepaskelbęs, tai ne Administratoriaus kaltė. Patartina, kad kuopų nariai, rašydami korespondencijas ir paliesdami kuopų reikalus, visados vadovautųsi faktais ir tikrai žinotų dalykų stovi. Šis tilpęs p. J. Cibaičio raštelis sukėlė bereikalingų kuonoje ginčų ir bereikalingai reikia organe užimti vietos tiems dalykams aiškinti, kurie tvarkoje net pereitais metais yra pabaigti. Jei kuris kuopos narys rašo apie kuopos reikalus net metai laiko atgal kas buvo, tai nei Redaktorius, nei Administratorius tų reikalų atmintyje negali turėti ir pastebėti, ar yra aiškinama teisingai ar klaidingai. Tas yra reikalinga tikrai žinoti patiems kuopų nariams, kurie judina tokius klausimus. Manau, kad Newarko Sandariečiams šis dalykas bus aiškus ir tuomi viskas pasibaigs.

K. J. Paulauskas,
Sandaros Adm.

LAWRENCE, MASS.

Lawrence'o lietuviai jau nuo 3-4 metų apvaikščioja Lietuvos šventę — vasario 16-tąją. Pereituosius metus iniciatoriai, Sandaros Partijos 12-toji kuopa kvietė prie apvaikščiojimo visas Lawrence'o lietuvių draugijas ir kuopas. Buvo prisidėję prie apvaikščiojimo ir musų bolševikai. Tautininkai iš savo pusės turėjo kalbėtoją N. Rastenį, bolševikų kontroliuojančios draugijos kuopos įsiprašė ir savo kalbėtoją ir juomi buvo R. Mizara, bet pasekmės tokios jau buvo, kad apvaikščiojimas, pradėjus kalbėti minimam R. Mizarai, turėjo nutrukti, pairti ir visa apvaikščiojimo šventė išėjo tik iniciatorių nenaudai, taipgi jau šiemet Šešioliktąją Vasario rengė vieni sandariečiai be kitų draugijų pagalbos, tik išimtinai prisidėjo ir kartu apvaikščiojo su sandariečiais vasario 16-tąją dieną Nepriklausomosios Lietuvių Katalikų Bažnyčios nariai.

Apvaikščiojimas pas mus buvo sekmadienyj, vasario 17 d. ir kalbėjo iš Bostono N. Rastenis; A. B. Stankevičius "Vienybės" įgaliotinis; kun. S. Šleinis; pirmininkavo J. Sekys. Visi kalbėtojai gražiai nupiešė visą musų šventės dieną, jos reikšmę, ypač A. B. Stankevičius pas mus pasižymėjo labai įspudingai, taip kad daugumos atsilankiusios publikos ašaros byrėjo. N. Rastenis tarp kitko nupiešė vargus musų brolių lietuvių gyvenančių Vilnijoje po lenkais. Buvo parinkta aukų Vilniaus lietuvių mokykloms ir sudėjo aukotojai $73.44. Turime prisipažinti, kad iš skaitlingai atsilankiusios publikos (buvo apie 500-600) gal mažai surinkta, bet pas mus jau nuo pereito rudens darbai labai silpnai eina, audinės tik išdirba sąvaitėje 2-3 dienas. Daugybė šeimynų visai gyvena be skatiko. Taigi, surinktieji $73.44 pasirodė iš musų publikos gan dideli ir atėmus išlaidas — 42 doleriai vasario 18 d. tapo pasiųsti į Vilnių Dr. D. Alseikos vardu (Laikinojo Lietuvių Komiteto pirmininko) ir apie aukas su rezoliucija pranešta sekretoriui St. Kairiukščiui. Pasiųsta doleriais ir dolerius Vilniaus Lietuvių Komitetas gaus.

Po prakalbų buvo perskaityta J. Sekio pagaminta rezoliucija (ji bus paskelbta laikraščiuose), kuri tapo vienbalsiai publikos priimta. Ant galo Dailės Choro vedėjas — Navadauskas pianu paskambino Lietuvos himną, o visa publika jį atgiedojo.

Žodžiu, visas apvaikščiojimas paminėjimui šešerių metų Lietuvos Nepriklausomybės apskelbimo ir Nepriklausomos Lietuvos Respublikos gyvavimo nusisekė labai gražiai, davė visiems lietuviams, kurie atsilankė, kogražiausius įspudžius, nuvedė visą publiką į Laisvos Nepriklausomos Lietuvos rybas... Ak, kad daugiau pas mus butų panašių prakalbų, panašių parengimų, tai vietos lietuviai daugiau galėtų pagelbėti savo tėvynei, savo broliams, kurie gyvena-vargsta ypač Vilnijoje, dalyj Suvalkijos ir Gardino apskričiuose.

Valio! Lawrence'o lietuviai. Valio- Amerikos lietuviai; dirbkime daugiau dėl musų tėvynės reikalų; dirbkime daugiau dėl musų laisvos šalies ir dirbkime sykiu dėl tų musų brolių, kurie dar vargsta po lenkų jungu.

Vasario 23 d. Sandaros 12-toji kuopa surengė teatrą-koncertą. Scenoje pastatė "Piršlybas" ir koncertinė dalis susidėjo iš solo, duetų, sekstetų ir maišyto choro. Kaip "Piršlybas" atvaizdino, taip ir koncertinę dalį atliko Bostono sandariečiai ir "Gabijos" nariai. "Piršlybos" išėjo labai gerai: visi aktoriai buvo su gabumais ir atsilankiusiai publikai davė daug sveiko ir gardaus juoko. Koncerte dalyvaujantieji taipgi visi išpildė savo numerius kuogeriausia; pažymėtina pp. Neviackienė, Bulskis ir visi kiti (programų spaudintų nebuvo, taigi ir pavardžių negaliu visų sužymėti). Publikos buvo suvirš du šimtu; galėjo dar daugiau buti, bet kaip buvo matyti, kad ir patys musų kuopos nariai nevisi suėjo (kiti, tiesa, buvo nuvažiavę į Haverhillį išgirsti Miko Petrausko koncerto, kuris buvo tuo pačiu laiku). Bet kurie jau namie pasiliko, tai jau neatleistina. Mažai mes rupinamės savais reikalais ir darbais. Dabar, kada atsilankiusioji publika užsiganėdino bostoniečių draugų darbais, tai vietinės kuopos nariai galvoja savomis spėkomis parengti koncertą, nes mes ant vietos turime gabių dainininkų ir dainininkių, tik reikia pažymėti p-lės Černiauskaitės (kurių tėvas ir jos pačios prie Sandaros priklauso ir savo darbais kuopą remia), turime ir neprigulinčių prie kuopos, bet simpatizuojančių; turime ir vyrų dainininkų (kuopiečių): St. Kuzmą ir k. Turime Dailės chorą, kurį sandariečiai remia, jis daug galėtų pagelbėti. Darbuojantis dailės ir meno srityj galima ir daugiau pajiegų rasti ir daugiau naudos vietos lietuviams padaryti. Pradžioje šios žiemos kuopiečiai tarėsi sulošti "Amerika Pirtyje," bet taip ir liko. Nors ant toliau neatidėti, bet mokytis ir lavintis ir savo pajiegas kitiems parodyti.

Iš visų Sandaros narių lauksime daugiau darbo, daugiau energijos.

Vinciunas.

Dr. J. Basanavičiaus Laiškas

LIETUVIŲ DRAUGIJOS DĖL KARO NUKENTĖJUSIEMS ŠELPTI CENTRALIS KOMITETAS VILNIUJE IR JOJO VEIKIMAS LABDARYBĖS SRITYJE 1923 METAIS.

Prasidėjus Didžiajam karui, kada vokiečių kariuomenė ėmė Lietuvos kraštan veržtis ir pabėgėlių nuo fronto minios pradėjo Vilniuje teiktis, liepos m. 1914 m. susitvėrė čia lietuvių komitetas pabėgėliams šelpti, kiek vėliaus, nes lapkričio m. pasikeitęs "Lietuvių Draugija dėl karės nukentėjusiems šelpti," kuri Vilniuje sulyg šiol veikia. Iš pradžių suteikdama tik tiems žmonėms, kurie tiesiog nuo karo nukentėję, karui pasibaigiant dar vokiečių okupacijos metu šita Draugija, užuot likvidavus savo veikimą, pakreipė jį kiton sritin —savo įsteigtose prieglaudose pradėjo skaitlingai susitelkusią Vilniuje lietuvių jaunuomenę: vidurinių ir kitų mokyklų moksleivius,-es, jau pradedant nuo 1915 metų, ką jiji ir dabar tebedaro.

Kaip Draugiją steigiant, joje gyvai dalyvavo visų srovių lietuviai veikėjai — nuo klerikalų pradėjus socialistais baigiant, taip ir josios pirmame komitete tarp 13 įvairios pakraipos žmonių dvasiškiją atstovavo 3 asmenys, kurių vienas energingas ir sumanus vyras, kun. Paulius Dogelis buvo išrinktas sekretorium ir tą vietą turėjo užėmęs iki vasario m. 1919 m. Kada bolševikų tapo suimtas ir išgabentas ir vėliau Vilnių visiškai apleido, Kaunan persikeldomas. Jam išvažiavus nuo gruodžio 1d. 1919 m. sekretoriaus priedermes iki šiai dienai pildo kun. Pr. Bieliauskas, pirmiau buvęs tos pat Draugijos Vilniaus skyriaus pirmininkas, įgijęs prityrimo tą skyrių vesdamas.

Nuo Draugijos įsteigimo ir sulyg šių dienų Draugijos Komiteto be kokio užmokesnio visą laiką veikė: d-ras J. Basanavičius, kun. Vl. Jezukevičius, kun. d-ras J. Stankevičius ir iki 1923 m. p. Emilija Vileišienė, vesdami Drjos reikalus labdarybės srityje. Ilgainiui Komiteto narių skaičiui sumažėjus ir 1823 m. renkant naująjį Draugijos Komitetą, be čia minėtųjų asmenų išrinkta dar Seminarijos profesorius kun. P. Kraujalis, d-rė Veronika Alseikienė, kurie jau ir pirmiau Draugijoje darbavosi, ir vieton p. Vileišienės — p. Ona Žebrauskaitė, Komiteto raštvedė. Šitoje sudėtyje Komitetas ir veikė pareitais 1923 metais; Drjos dalykus vedė sekretorius, komiteto prižiurimas.

Draugijos Komitetas savo labdarybės tikslams atsiekti —jaunuomenei globoti — turi dar nuo 1915-16 m. įsteigęs bendrabutį ir prieglaudas, kuriose auklėjamieji moksleiviai,-ės daugiausia vargingųjų tėvų vaikai ir visiškai našlaičiai gyvena. Tokių prieglaudų yra 7, kurių 2 telpa nuosaviuose Draugijos namuose, 3 samdomuose ir 2 kol kas dovanai turimuose, bet iš kurių lenkų valdžia, bylas užvesdama, pasiryžusi yra lietuvių įstaigas netolimoje ateityje išmesti.

Globiamųjų statistika šitaip atrodo:

1) Aušros Vartų bendrabutyj bernaičių 25, mergaičių 126, viso 151.

2) Kun. K. Stašio prieglaudoje bernaičių 152, merg. 2, viso 154.

3) Didžiojoj prieglaudoje bernaičių 90.

4) Trinapolio prieglaudoje bernaičių 39, mergaičių 39, viso 78.

5) Dviklasės mokyklos internate bernaičių 22, mergaičių 26, viso 48.

6) Antakalnio prieglaudoje bernaičių 23, mergaičių 28 viso 51.

7) Šv. Mikalojaus prieglaudoje bernaičių 15, mergaičių 17 viso 32.

Privačiai gyvenančių bernaičių 14, mergaičių 9, viso 23.

Senelių vyrų 2, mot. 11, viso 13.

Viso labo bernaičių 382, merg. 258, viso 640.

Iš paduotųjų globiamųjų skaičiaus:

a) Vytauto Didž. gimnazijoj lankosi bernaičių 240, mergaičių 126, viso 366.

b) Mokytojų seminarijoje bernaičių 72, mergaičių 48, viso 120.

c) Pradedamose mokyklose lankosi bernaičių 52, mergaičių 65, viso 117.

d) Amatų mokykloje bernaičių 9, mergaičių 20, viso 29.

e) Maži dar nesimokina bernaičių 6, mergaičių 7, viso 13.

Globiamųjų amžius nuo 9-10 m. pradėjus iki 18-20 gimnazijoj ir nuo 17-18 iki 30 m. seminarijoj.

Pradedamųjų mokyklų Komiteto žinioje yra 3 su 4 mokytojomis. Amatų mokyklose 1923 m. buvo:

a) kurpių (batsiuvių) dirbtuvėje prie 2 meisterių — 9 bernaičiai;

b) rubų siuvykloje mokinosi 13 mergaičių;

c) audimo mokinosi 3 merg.

d) mezgimo mokinosi 4 merg.; šiais metais šitos kategorijos mokinių skaičius dar žymiai pakils.

Visos prieglaudos turi bendrą duonos kepyklą, prie kurios tarnauja 4 asmenys.

Prieglaudų vedėjų tarpe yra tik 2 asmeniu inteligentu, nes kol kas Vilniuje stinga tinkamų žmonių su aukštesne inteligentija prieglaudoms vesti. Viso labo prie aukščiau paminėtųjų įstaigų tarnautojų yra 60.

Bendrabutyje ir prieglaudose globiamieji pilni našlaičiai arba pavargėlių tėvų vaikai, kurių didesnė pusė, nes 354 yra visiškai dovanai laikomi, gauna pilną užlaikymą, drabužius, skalbinius, avalinę, mokslo knygas, rašymo prietaisus, pirtį, gydytojo pagelbą ir vaistus dovanoti; kitai globojamųjų daliai, butent 286 vaikams yra skiriama mokesnis: 71 — pilna norma po 15 dolerių vertės kaina mokslo metams, o visiems šios kategorijos kitiems po vieną-penktadalį, vieną-trečdalį iki puseš normos, t. y. po 3, 5 ir 7½ dolerio vertės. Iš šitų visų mokesnių apkrautųjų prisižadėjimo turėjo but 1923 m. gauta 1113 dolerių vertė, bet nežiurint tokio nedidelio mokesnio iki galo tų metų gauta viso labo vos 262 dolerių vertės ir, rodos, iš jų bus sunku kitais metais kiek daugiau išgauti.

Globiamųjų prieglaudose maitinimas seka sulyg šių taisyklių:

Pusryčiams gauna kiekvienas po 400 gramų ruginės duonos, kurios lieka ir pietums, ir arbatos arba kavos su pienu porciją su 20 gramų cukraus.

Pirmadieniais pietums gauna: sriubos su bulvėmis 600 gr., kruopų 50 gr., fasolių košei 100 gr. ir riebalų 20 gr.; vakarienei — viralo iš 80 gr. ryžių su 10 gr. riebalų.

Antradieniais — sriubos 300 gr. burokų su 100 gr. mėsos ir 100 gr. ryžių košės su 10 gr. riebalų; vakarienei — viralas su bulvių 600 gr., kviet. miltų 50 ir riebalų 10 gr.

Trečiadieniais — sriubos iš 50 gr. fasolių su kruopomis, 100 gr. žirninės košės, riebalų 20 gr. vakarienei — viralas iš 100 gr. kvietinių miltų su 10 gr. riebalų.

Ketvirtadieniais — sriuba iš 300 gr. kopustų su 100 gr. mėsos ir 100 gr. kruopų košė su 10 gr. riebalų; vakarienei — viralas iš 600 gr. bulvių su 50 gr. miltų ir 10 gr. riebalų.

Penktadieniais — sriuba iš 600 gr. bulvių su 50 gr. kruopų su 10 riebalų ir 100 gr. fasolių koše su 200 gr. pieno, vakarienei 80 gr. ryžių viralas su 10 gr. riebalų.

Šeštadieniais — sriuba iš 300 gr. burokų ir 100 gr. kruopų košė su 20 gr. riebalų; vakarienei — viralas iš 600 gr. bulvių ir 50 gr. ryžių su 10 gr. riebalų.

Sekmadieniais — 300 gr. kopustų sriuba, 100 gr. mėsos ir ryžių 100 gr. košė su 10 gr. riebalų; vakarienei — viralas su kvietin. miltų 100 gramų ir 10 gr. riebalų.

Pakeitus šitų proporcijų drauge su duonos kiekį organinės chemijos elementais, gauname kiekvienos dienos maistui šitas skaitlines:

I-dieniui 73 gr. baltimų, 36.1 gr. riebalų, 433 gr. angliavandenilių.

II— 74 gr. baltimų, 27.8 gr. riebalų, 632 angliavand.

III— 111.1 gr. baltimų, 37.7 gr. riebalų, 359 angliavand.

IV— 100 gr. baltimų, 28.9 gr. riebalų, 442 gr. angliavand.

V— 76 gr. baltimų, 29.3 gr. riebalų 328 gr. angliavand.

VI— 50.7 gr. baltimų, 35 gr. riebalų, 627.4 gr. angliavand.

VII. 69 gr. baltimų, 25.5 gr. riebalų, 343.2 gr. angliavand.

(Pabaiga bus)

MEILĖS SUKURYJE

(Pabaiga).

—Gražųs tavo žodžiai, ir mintis gili, kai šis ežeras. Bet pasakyk tu man, ar tu myli mane?

Apkabinus, jį prispaudusi prie savęs tarė:— Myliu aš tave, Joneli, myliu, ir apkabinus pabučiavo.

—Malonus ir saldus tavo bučkis, bet dar bus malonesnis, ir saldesnis tavo atsakymas, kurio aš išsiilgęs laukiu.

—Sakyk.

—Jei tu mane myli, tai ir pažįsti? Neviena sąvaitė, kaip mudu pasipažįstava, bet daug jų jau prabėgo. Atmainyk savo nusistatymą ir pasakyk ar sutinki tapti mano žmona?

—Mieliausis Joneli, į visą tai aš negaliu tau duoti žodžio, nes nesu dar pilnai tave ištyrusi. Jei jau taip nori savo sielą nuraminti, tai aš sutinku su tavim draugauti, tik su tokia sąlyga, kad aš tave per tą tirsiu. Jeigu tu man nepatiksi — pamesiu. Toks musų draugavimas parodo, ar mes galime susieiti į šeimyniską gyvenimą, ar ne.

—Kam toks pasiulymas? Jei turi nors mažą kibirkštėlę meilės, tai geriau pasirink vieną, ar kitą. Mes galime prisiekti gamtos esybei, ar pasakyti taip, kad bus mums užbaigtas meilės kankinimasis savęs. Nes aš anokioje padėtyj tampu nelaimių auka...

—Tu apsirinki taip manydamas mano numylėtini! Aš prisiruošiu tau prirodyti tą, ką tu nematai ir dar nemanai; aš atiduodu visą tai, iš ko tu galėtum rasti gyvenimo idealą, bet dėka vieno opaus siulo — ateities — sulaikau savo teisėtumui laisvę.

—Pasakyk — gelbėtoja žustančios mano sielos, — kaip man suprasti visą tai, ką tu dabar sakai?

Jos krutinė pradėjo plakti, lyg ežero bangos į krantus daužydamos. Ir pagaliau apgailėtinu balsu tarė: — Aš matauo, kad tu kankiniesi, lyg pašautas paukštelis ant vandens. Bet aš nenorėdama tau blogo ir ateitį suteršti, ką kartais padaro kaitri meilė. Bet turiu pasakyti, negaliu stoti į šeimyniską gyvenimą, nes da neesu ištyrusi tavo vidujinių jausmų. Jei myli mane, tai mylėk ir toliaus, o galutiną meilę parodys ateitis.

Tik štai pasigirdo jaunimo dainų garsai, kurie eidami namo nutraukdami tylą. Rytuose aušra skynė tarp dangaus skliautų tamsybės sienas, padegdama ir skleisdama pašvaistės šviesą. Jiedu sėdėjo susiglaudę, viens kitam žodžio netardami ir stebėjosi iš greito laiko prabėgimo.

—Sakyk paskutinį žodį? Aš vistik netikiu to ką man atvaizdavai — prabilo Jonas.

—Sakau, mylėk taip, kaip mylėjai ir aš taip mylėsiu, kaip mylėjau, ir viską parodys netolima ateitis...

—Tai kam toji kankynė? Tai reikia vieną, aušt ant aušrelei, ar bunant dienelei pasakyti, viską užmirškim ir palikim taip, kaip prieš pažintį buvome — sunkiai atsidusus tarė.

—Nejau nesupranti mano nekaltų jausmų ir mano sielos, kuri nori buti karžygiu laimingo gyvenimo... Daugiaus aš nebeturiu ką sakyti. Sudiev!

Atsistojusi pažvelgė apgailėtinu žvilgsniu — pradingo iš jo akių.

Ilgai nusiminęs stovėjo pridengtas aušros spindulių slėgiamas širdies skausmų, stengėsi nusivalyti, nuo visų skausmų. Bet veltui. Kankinosi dar labiau.

o o o

Praėjus pusei metų, jis nė vieno sykio nebuvo jos susitikęs. Bet meilės diegas jame negeso. Jis griebėsi įvairių pastangų, tik užmiršti, bet viskas ėjo veltui. Taip ir slinko dienos, palikdamos nejaukius šešėlius jo atmintyje.

Vokiečiams pradėjus kraustytis iš Lietuvos, Jonui kilo mintis stot į atstatytojų eiles. Pradėjus darbuotis savo tėvynės laukuose, po nusiblaivusių dangaus debesų, rytuose vėl pradėjo niauktis dangaus skliautai, ir, pagaliaus, pasirodė naujas okupantas — bolševikas.

Pažvelgęs Jonas į dangaus erdvę pamatė naują debesį, slenkantį į jo samanotą bakužę. Pastebėjęs tai tarė: — Nebėr mano mergelės, kurią aš mylėjau ir tebemyliu nerasdamas ramybės, bet kai nebus laisvos tėvynės, tai dar bus sunkiau. Tai ko aš stoviu lyg medis tyruos laukuos, matydamas artinantįsi priešą. Kur mano ginklai, kuriuos slėpiau nuo okupantų?

Stojo Jonas į Tėvynės gynėjų eiles, tvirtai budėdamas už Tėvynę, kovojo iki mirties kaip liutas, pakol nelemta žiauri priešo kulka suardė rankos kaulą ir išskyrė iš budėtojų, už tėvynę, tarpo.

Gulėdamas ligoninėje nebejautė to skausmo, kokį jautė kovoj. Nors kovojo su priešu ir nardėsi po mirties bangas, kartais atmindamas savo numylėtinę. Gulėdamas prisiminė visą tą pergyventą, tarė:— Daug syk bučiau laimingesnis, jei bučiau tyruose laukuose į kuolą pavirtęs, ir pridengęs antklode galvą, užmigo.

o o o

Sužinojusi Marytė nuo tėvų, kur yra Jonas — atsilankė į ligoninę ir priėjus prie jo pratarė:— Jus miegat? Sėsdama šale jo ir atidengdama antklodę nuo galvos, — Joneli, ar tu miegi? Jos balsas taip ir įsmėgo į Jono ausis.

—Maryte, ar tu... ar aš sapnuoju.. Juk rodos aš tave matau, atmerkdamas akis prabilo.

—Ne, tai nesapnas, o aš tavo Marytė, atėjau aplankyti ir pasakyti, kad aš busiu tavo, jei neužmiršai mane gindamas musų Tėvynę...

Išsyk negalėjo žodžio pratarti, tik už kelių minučių pasijutęs savyje prabilo:— Nejaugi tu, Maryte, permainei savo nusistatymą?

—Taip, — apkabindama tarė.

Paliko tarp juodviejų tyla... žiurėdami viens į kitą, džiaugės susiradę, nes kalbėti jau nepajiegė.

P. Vientautis.

Kaunas — Šančiai.

Nadas Rastenis.

Užgauta Peteliškė

Peteliškė šilkuota,
Peteliškė auksuota,
Skraidė, žaidė, masino,
Po žieduotą gėlyną,
Maudės, nardė saulės
spinduliuose,
Ir bučiavo švelnutes gėles.
Man bežiurint iš tolo
Tuoj į akį ir puolė
Jos vikrus gyvumėlis,
Jos švelnus gražumėlis,—
Tie brangiausi tyro šilko šydrai,
Mišraspalviai dailųs audiniai.
Ta šiaunioji vylionė,
Vis lekiojo po klonę,
Ir visuomet masino
Eit į platų gėlyną,
Ir pagauti ją, žavingą laimę,
Ir gėrėties jos malonumu.
Staiga žaist ji nustojo,
Ir ant žiedo, lankoje,
Ji dailiai nusileido—
Ak, pagausiu: neskraido!—
Ir ant galo laimė man šypsojos:
Pagavau aš tą gražuolę...
O, lai dausos paklauso:
Pagavau tą pakusą!...
Jos sparneliai plazdėjo,
Mano siela virpėjo...
Ak, koki jausmai mane tad supė,
Ir koki sapnai svaigino dvasią...
Pagavau tą gražuolę,—
Mano rankon papuolė...
Bet, o varge! likimas...
Štai: tik apsigavimas...
Glamonėdams aš tą gražią deivę,
Užgavau švelnius jos sparnelius.
Užgavau iš netyčia,
Nei kardu nei vylyčia,—
Tiktai rankoj, pagavus,
Ji sustojo alsavus;
Jos sparneliai, man ją palytėjus,
Susispaudė... Užsigavo ji!...
Ak, kam reikė' man eiti
Į žieduotą pievaitę:
Nežinojau ką reiškia
Pagauti peteliškę...
Užgavau aš jos švelniuosius
sparnelius,—
Kartu savo širdį... nemažiaus...

Vasario 22, '24.

BROLIAI AMERIKIEČIAI

1924 metų sausio 3-5 dd. Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos skyrių atstovų metinio suvažiavimo vardu Centre Valdyba reiškia Tamstoms giliausį padėkos žodį už suteiktą mums moralę ir materialę paramą. Dar niekuomet mes taip nebuvome reikalingi jusų, broliai amerikiečiai, paramas, kaip šiandien.

Dabar Lietuvoje viešpatauja juodžiausė klerikalinė reakcija, kuri visu frontu puola Lietuvos mokyklas ir mokytojus. Per 5 metus musų valdybos nepriklausomo gyvenimo vargais-negalais liaudis per savivaldybes įkurė apie 2000 pradinių mokyklų, 109 vidurines mokyklas, ir gimnazijas, ir jau greit švęsime 2 metų sukaktuves nuo atidarymo Lietuvos universiteto. Lietuvos klerikalai, pamatę tokį gražų skaičių mokslo įstaigų, pabugo. Čion jiems teko pasirinkti: ar dabar pulti tas įstaigas, ar niekuomet. Pasirinko pirmąjį kelią. Dabar jie dirba nuosekliai ardymo darbą. Kademų blokas — krikščionys demokratai, darbo Federacija ir ukininkų sąjunga — atėmę iš savivaldybių lėšas, privertė daug mokyklų darbą sustabdyti. Kur mokyklos veikia, ten mokytojai šmeižiami, liuosuojami ir suiminėjami be rimto pagrindo.

Gerbiamieji! Išvardinti čionai visas mokytojų bylas, kurias tenka Liet. Mok. Prof. S-gos C. Valdybai vesti, nėra jokios galimybės, nes, pavyzdžiui, vieno tiktai Kairių mokyklos, Šiaulių apskr., mokytojo Balio Urbano byla sudarė 96 puslapius. Byla kilo dėlei to, kad piliečiai Juozas Ivanauskas, grįžęs iš Amerikos ir poetas Jovaras (Jonas Krišciunas) iš Kalniškių kaimo pranešė raštu mokytojui B. Urbanui, kad jie nepriklauso prie Rymo — katalikų konfesijos, pareiškė, kad jų vaikai nelaikys tikybos pamokų. Klerikalams nereikia rimto pagrindo, kad apkaltinus mokytoją. Vietos klebonas M. Augulis pradėjo mokytoją B. Urboną šmeižti ir rašyti ant jo skundas. Mokytojas Urbonas terorizuojamas, grąsinama jis paliuosuoti. Tam pačiam mokytojui buvusi rusų caro valdžia irgi buvo užgynusi mokytojauti už lietuvystės platinimą. Dar prie progos porą faktų. Biržų-Pasvalio apskrities pradžios mokyklų inspektorius Č. Vasiliauskas, kuris caro valdžios buvo išsiųstas iš Lietuvos Odesan dėl lietuviškos spaudos platinimo, kuris pirmas buvo Kaune lietuvis mokytojas, kuris organizavo lietuvių mokytojų paruošimą, kuris padėjo organizuoti "Saulės" (dabar aiškiai klerikališka draugija) mokytojų kursus, kuris parašė daug lietuvių kalbos vadovėlių, tas Č. Vasiliauskas kaltinamas dabar prieš valstybiniam darbe ir gręsiama jis paliuosuoti, žinoma, kad jo vietoj paskyrus kokį nors ekskleriką. Tauragės vidurinės mokyklos vedėją Šarką, kuriam ir nuo caro valdžios buvo užginta Lietuvoje mokytojauti, kaipo karštam Lietuvos patriotui, dabar paliuosuotas. Jo vedamoji mokykla buvo pastatyta kuogeriausiai. Kas nuostabu, kad jo vieton paskirtas ponas Šabas, gal ir neblogas žmogus, bet buvęs sunkiųjų darbų kalėjimo viršininko padėjėjas, tai reiškia — katorgos prižiurėtojas. Rozalimo vidurinės mokyklos, Panevėžio aps., vedėjas Draugunevičius mokytojauja daugiau 30 metų. Caro valdžia jį skirdavo mokytojauti ne į lietuvių, o tik į gudų, lenkų, apgyventus valsčius, nes perdaug mokęs lietuvių kalbos ir kurstęs žmones prieš rusų valdžią. Pradžioj musų valstybės nepriklausomo gyvenimo vyresnieji jo 3 sunųs pirmieji stojo savanoriais į musų kariuomenę, dabar jau atsižymėję karininkai. Bet nelaimė — Draugunevičius ne krikščionis demokratas, o valstietis liaudininkas. Rinkimo laiku jis nepritarė vietos spekuliantams ir kademams. Tas begalo nepatiko vietos klerikalams, jų tarpe ir p Danauskui, kuris renkant lietuviams į Rusų Dumą atstovus, parsidavė lenkams. Visi lietuviai jį vadina išgama, o šiandien jis — jau klerikalų agitatorius. Vis dėlto mokytojui Dragunovičiui pasisekdavo atsispirti, bet štai per Kalėdas Švietimo ministerio įsakymu žmogus su šeimyna per didžiausį šaltį speigą, arkliais keliasdešimts kilometrų keliamas į kitą mokyklą N. Radviliškin. Vietoj šalinamų prityrusių mokytojų skiriami kunigai, nes kunigų ir rabinų Lietuvoj didelė perprodukcija ir nežinia kur jie dėti. Pav. Mariampolės mokytojų Seminarijos direktorium paskyrė ne iš ten mokytojaujančių prityrusių pedagogų, o jaunutį kunigėlį Dumbrauską.

Tai matote, draugai rėmėjai, kokiose apystovose tenka mums čionai dirbti švietimo darbą! O vis gi mes Lietuvoje nemanome geruoju užleisti tas pozicijas klerikalams, bet dar su didesniu pasiryžimu, pasiaukojimu, stojame į pagaibą užguitai, varginamai klerikalų liaudžiai.

Skaudžiausiai tai tas, kad mokytojų, dirbusių Lietuvos naudai dar prie rusų caro valdžios ir tvėrusių lietuvišką mokyklą, ištikimybę nustato žmonės, kurie Lietuvai nežinomi ir kurie dar ir dabar namie rusiškai kalba.

Čia mes paminėjome kaikuriuos faktus; daugiau faktų patys rasite musų spaudoj: "Mokykloje ir Gygenime," Lietuvos Ukininke", "Socialdemokrate," "Lietuvos žiniose" ir kituose.

Jeigu mes dabar žvilkterėsime į praeitį, tai aiškiai pamatysime kad Lietuvoje sustiprėjo klerikalizmas ne keno kito pinigais, kaip jusų, broliai amerikiečiai! Lietuvių amerikiečių pinigais pastatyti Kaune "Saulės" Seminarijos rumai, kuriuose dabar viešpatauja vienuolės. Į tautos Fondą rinkote dolerius visiems šalies reikalams, o dabar jie naudojami klerikalinei reakcijai palaikyti. Dar praeitais metais Mariampolėje ir Kaune pastatytos jezuitų tvirtovės. Kademai nesigaili Lietuvos iždo, kada reikia padaryti išlaidų klerikalizmo reikalams. Kunigų ir rabinų algoms padidinti paskyrė 730000 litų, tuo tarpu suaugusiems kursai prie pradžios mokyklų nuo šių 1924 metų pradžios uždaromi — mat tam tikslui neatsiradę valstybės iždė pinigų.

Visi Amerikos lietuviai be skirtumo partijų, kuriems rupi kad Lietuvoje nebutų varžomas jokiais pančiais liaudies švietimas, kviečiami palaikyti musų organizaciją, o per ją visas musų įstaigas, kaip tai:— "Mokytojų koperatyvą, "Spaudos Fondas," kurie netik Kaune, bet ir tamsiausiuose musų kampeliuose steigia knygynus, leidžia vadovėlius ir mokslo knygas. 2) Lietuvos Mok. Prof. S-gos Kaune gimnaziją suaugusiems, kurioje nuo 1920 metų mokinasi arti 500 darbininkų, kareivių, valdininkų ir kitų profesijų žmonių. 3) Mariampolės Realę Gimnaziją, dabar perorganizuojama į technikumą. 4) Sąjungos nuomojamame dvare 1923 metais įsteigtą mokytojų Seminariją, kurioje jau mokinasi mokiniai.

Mariampolės Realė Gimnazija tilpsta privačiame name, todėl nuo namo savininko malonės priklauso gimnazijos likimas. Mariampolės gauti kitą butą nėra jokios galimybės, nes ten viskas klerikalų rankose. Jau gautas Mariampolėje sklypas žemės ir ruošiamasi už renkamas aukas statyti gimnazijai namus.

Prie Kedainių Mokytojų Seminarijos yra bendrabutis, kur mokiniai gauna pilną užlaikymą per mėnesį už 70 litų. Daug mokinių negali užsimokėti net tų 70 litų už bendrabutį, kiek yra neturtingi.

Sąjungos suaugusiems gimnazija Kaune tilpsta žydų gimnazijos bute pamokos eina vakarais. Su Kauno burmistro p. J. Vileišio pagalba Sąjunga gavo Kaune sklypą žemės 2700 kvadratinių metrų, ant kurio manoma statyti suaugusiems gimnazijai namus.

Gimnazijoms, knygynams reikia mokslo priemonių, bibliotekų, dirbtuvių ir tt. Sąjunga turi savo mokyklas gerai apstatyti, nes tik gerai aprupintos mokyklos gali sukonkuruoti klerikalines mokyklas ir išleisti visai paruoštus ir energingus kovotojus už laisvą Lietuvą.

Lietuvos pažangieji mokytojai, susispietę į Lietuvos Mok. Prof. Sąjungą vieni ant savo pečių išlaiko paminėtas mokyklas. Vien Kedainių Seminarijos reikalams per 1923 metus Sąjunga išleido 18,000 litų.

Draugai remėjai! žinote gerai, kokią sunkią klerikalinės reakcijos naštą reikia pakelti mokytojams, kuriuos dabar daugiausia puola. Sunkioje valandoje mokytojai gauna drąsos toliau kovoti, žinodami, kad jų darbe tinkamai parems broliai amerikiečiai.

Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos Centro Valdyba:

Pirmininkas B. žygelis,

Sekretorius V. Ruzgas.

P. S. Knygas ir laikraščius siųskite tiesiog Kedainių Mokytojų Seminarijai — Kedainiai.

Visais kitais reikalais, kaip tai aukas, stipendijas ir raštus siųskite Kaunas, Kęstučio gt. 14 L. M. Pr. S. Centro Valdybai. Rinkite prenumeratą musų organo "Mokykla ir Gyvenimas", laikraščio adresas: Kaunas, Kalno g-vė 28 "M. ir G." redaktoriui V. Kvieskai.

L. M. Prof. Sąj. C. Valdyba.

KAUNAS.

Miškų Departamentas susirupinęs Lietuvos smiltynų apželdinimo mišku reikalu, ypač gi Nemuno krantais, kad apsaugojus juos nuo ardymosi.

Visi miškų inspektoriai, iki šiol gyvenę savuose rajonuose, paraginti apsigyventi Kaune, kad galėtų savo prityrimu palengvinti Miškų Departamentui darbą. Tačiaus del butų stokos šis sumanymas iki šiol neįvykdytas.

Levas Tolstojus - Lietuvis?

Gal, aš ir nieko naujo nepasakysiu literatams, bet kas man pačiam naujiena, tai aš tąją naujieną ir noriu pasidalinti. Rašau taip, kaip esu girdėjęs.

—Dar prieš Didįjį karą, kartą, važiuodami iš Bubių su p. D. Zubovu, bekalbėdami apie šį bei tą, užsiminėm apie rašytoją L. M. Tolstojų.

P. Dimitras Zubovas pasakojo, kad jo sesers Marijos M. Zubovaitės vyras Sergiejus L. Tolstojus, rašytojo sunus, radęs kokiame tai Maskvos archyve dokumentą, iš kurio esą matyti kad L. M. Tolstojus kilęs iš Lietuvos. "Kaip vadinasi lietuviškai 'kaban'?" paklausė manęs p. D. Zubovas. Aš pasakiau, kad "kaban" miškinis — tai "šernas," o naminis — "intris." — Taip, taip — "Indrius," sako D. Zubovas. "Lietuviškai vadinosi Indrius, laikui bėgant lenkiškai buvo išversta "Dzik," paskiau vokiečiai klaidingai pavadino iš Dzik "Dik," o jau paskausiai Rusijoj iš Dik praminė "Tolstoi."

Daug kam literatų aš esu tai pasakojęs, bet lyg juokais buvo sutinkama ta sensacinė žinutė.

Šiandien, 1924 m. sausio 28 d. praslinkus apie dešimt metų nuo ano pašnekėsio, tokį pat pasakojimą išgirdau iš kito šaltinio ir jau čia nebeiškenčiu nepasidalinęs žiniomis spaudoje.

P. A. Tolstojus, Paežerių dvaro, Radviliškio valsčiaus sodininkas, buvęs "ziemski načalnik" Dadviliškyj, apleidęs vietą 190 m., pasakojo, kaip jis grįžęs p karo pėsčias iš Turkijos ir kaip buvęs laimingas sugrįžęs į Lietuvą: "Juk aš tikrumoj lietuvis, o ne, taip vadinamas, burliokas. Mano pavardė kuomet tai buvo Indrius. Mano pra-prabočius Indrius 1425 m. išėjo į Maskvą su trimis tukstančiai žmonių ir didžiausiu turtu. O kad buvo turtingas ir diktas vyras, tai Maskvoj buvo pramintas "Tolstoi." Maskvos caras jam, kaipo bajorui, davė bojarino vietą Dumoj. Tik nedaugelis bajorų tegalėjo į Dumą pakliuti. Tam patvirtinti Maskvos archyvuose yra dokumentai. Teisybė, dokumentuose rašo, kad Tolstojus atkeliavęs iš Livonijos, bet tuo laiku Livonijos Ordenas buvo užėmęs dalį Lietuvos. Taigi Indrius, nepakęsdamas Livonijos Ordeno jungo, iškeliavo su savo žmonėmis ir visu turtu į Maskvą iš Lietuvos, bet ne iš Livonijos. Kuomet mano tėvas, atvažiavęs iš Rusijos, pirko čia iš Ruopo dvarą, tai pasakojo, kad dabar grįžtąs į savo tėvynę," — užbaigė p. Tolstojus.

—"Ar Tamstos skaitote savo prie tų pačių Tolstojų, ką ir rašytojas L. M. Tolstojus?" —paklausiau aš.

—"Taip, kitų Tolstojų nėra. Esu tos pačios gentkartės."

Tai dabar aš įsitikinau, kad tų žinių teisingumu prisieina tikėti, nes nei p. D. Zubovas nei p. A. Tolstojus ne iš lietuviško patriotingumo tas žinias pasakojo, bet remdamiesi daviniais iš esamųjų Maskvos archyvuose dokumentų.

p. D. Zubovo pasakojimas kad Intrius —ar Indrius — buvęs Dzik, paskiau Dik ir galiausiai Tolstoi, ir p. Tolstojaus pasakojimas, kad Indrius Lietuvoj —Maskvoj buvęs pramintas Tolstoi, — patvirtina ir papildo viens kitą.

A. Povylius.

("Šiaulių Naujienos")

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS PRIKLAUSO PRIE A. L. T. SANDAROS.

SANDARA
"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

DAVIS SUKIRKINO LIETUVIUS IR LENKUS.

Pereito šeštadienio "Boston Transcript" praneša, kad Norman Davis ir Tautų Lyga, vietoje išglostyti nesutikimus lietuvių su lenkais, tik da labiau sucizino ir tai iki tokio laipsnio, kad kalbama net apie karę. Lietuviai jau ir dabar esą išsiuntę kariuomenę su tankomis į Lenkijos parubežę, nes bijosi, kad lenkai gali pulti neprisirengusius lietuvius ir stengties ginklais priversti juos priimti Tautų Lygos komisijos ir Davis'o išsprendimą su Klaipėda, lietuviams nepriimtiną.

Bevielinis praneša, kad lietuviai atmetę visą dvyliką pasiulytų punktų. Koki tie Davis'o komisijos punktai, kurių Lietuva negali priimti, nepasakyta. Pamėta vienas dalykas — Davis net išėjo iš Klaipėdos rybų ir rekomendavo, kad Lietuva turi duoti Lenkijai teisę siųsti pirkinius iš Vilniaus tiesiai į Liepojų, nė nekliudant Klaipėdos. Reiškia — Davis pavedė Lenkijai Lietuvos geležinkelius! Negana to, kad jis sankcijonuoja užgrobimą Vilniaus, bet dar reikalauja, kad lietuviai savo geležinkeliais vežtų į užsienį Lietuvai pavogtus Vilnijoje daiktus. Iš šio vieno "išsprendimo" galima suprasti, kokių punktų gali tikėties iš Davis'o komisijos nutarimų. O Davis yra amerikietis, tad demokratijos ir teisingumo šalininkas, ir juomi lietuviai pasitikėjo.

KAI-KAS PAŽINO DAVIS'Ą LIETUVOJE.

Mums, Amerikos lietuviams, Davis buvo žinomas kaipo ateivių vargintojas. Lietuvos valdžia pasitikėjo, kad jeigu Amerikietis, tai jau galės buti teisingas, žiurės į dalykus objektyviai, lyg jau Amerikoje nebutų ir šiokių, ir tokių žmonių. Daviso tokis išsprendimas, kad Lietuva negali priimti nė vieno jo pasiulyto punkto, yra ne visai netikėtas. Lietuvoje kai-kas pažino Davis'ą ir nuo pirmiau ir geresnio iš jo nelaukė. Štai šaulių organas "Trimitas" jau 175 No., vasario 7 d., rašė, ko gali tikėties iš Davis'o ir net užmėtinėjimus darė valdžiai, kam nepersergsti prieš jį visuomenės, kam vilioja ją gražiomis viltimis, kada iš Davis'o nieko gero negali laukti ir kad reikia bu prisirengus prie aršiausio. Tą straipsnį perspaudiname ir patariame visiems perskaityti, nes jis yra dar akyvesnis kaipo išsipildžiusi pranašystė.

Vėlesniame, 176 No., vasario 14 d., "Trimitas," matyt tikrai matydamas pavojų Lietuvai, da griežčiau pasmerkia dvejojančią be nugarkaulio Lietuvos valdžią ir ragino stačiai nutraukti derybas su Antantės valstybėmis ir daryti sutartis stačiai su Vokietija ir Maskolija. Toliaus taip rašo:

> Musų gali pasiklausti, kur surasti tos jiegos, kurios galėtų musų padėtį sustiprinti ir duotų galimybės atmesti gaminamas mums pinkles, neatsižvelgiant į neišvengiamus grąsinimus? Manau, kad tokią pajiegą mes įgytum, įėję į tam tikras sutartis su vokiečiais ir rusais. Vėl kokią gi vertę turi visos musų Klaipėdos reikalu su Antantės valstybėmis derybos! Net pasiektas Lietuvai palankus su jomis susitarimas nesustiprintų ten musų padėties palyginamai su ta, kurioje dabar esame. Juk Vokietija atsigavus pirmiausia pasistengs nusikratyti Versalės sutarties. Ką tada turės reikšti visos musų su Antantės valstybėmis sutartys? Tuščią žodį, kurį Vokiečiai juridiniai ir moraliai laikys sau per nieką. Tai ar negeriau butų, atmetus dabartines derybas, kuriomis Antanta tiek vargina Lietuvą, tuo reikalu susitarti su vokiečiais ir rusais. Vokiečiai juk gerai supranta, kad Klaipėdos kraštas, kurs Vokietijai neturi jokios svarbos nei politiniu, nei ekonominiu atžvilgiu, Lietuvai yra visa kas. Jie, be abejo, nepanorės savo nesutikimu patikrinti atatinkama sutartimi Klaipėdos krašto priklausomybę Lietuvai ir nustumti mus į savo priešų glėbį, kaip tatai yra padarę lenkai, užgrobę musų Vilnių. Tuo labiau nepanorės, kad vokiečiai gerai supranta Lietuvos reikšmę busimuose jų su lenkais ginčuose, kurie turės buti ginklu rišami. Klaipėdos klausimu derybose su vokiečiais, kaip ir dabar su Antantės valstybėmis, daug mums galėtų padėti rusai ir, žinoma, ne malonę mums teikdami, tik savo reikalais vedami. Bet tie juk bičiuliai tikriausi, kuriuos jungia bendri reikalai, o ne malonė.
>
> Gal kas mums prikištų, kad mes sukelsim Europoj didžiausią pasipiktinimą, padarę tam tikras su rusais sutartis. Bet juk su rusais daro sutartis net galingos Antantės valstybės. Kas galės, kas drįs mus kaltinti, kad mes tą darom, savo nepriklausomybę gindami, ką kiti, galingi, daro, vien tik biznio reikalais vedami. Tekaltina toki rigoristai tuos, kurie mus prie to verčia.
>
> Ar toj kriptyj ką daro musų vyriausybė? Kiek teko patirti, nieko nėra daroma. Nunai dar mes galėtume susitarti ir su vokiečiais ir su rusais ir tuo ne tik Klaipėdoj savo padėtį sustiprinti, bet ir Vilniaus atvadavime žymiai pirmyn pažengti. Rytoj gali buti jau vėlu... Reikėtų darbuotis, reikėtų skubėti, bet Lietuvos vairininkai snaudžia ir linksta, kur vėjas pučia. Kadangi iš vakarų vėjas pučia į lenkų glėbį, mes pamažėl ten ir linkstam, nors ten musų laukia neabejotina pražutis. Baugu pagalvoti, kas atsitiks tada, kai kraštas pamatys pavojų ir rusčiai pasiklaus tų, kuriems jisai pavedė nepriklausomybės sargyboje stovėti, kodėl jie nieko nedarė, kad gręsiantį pavojų prašalinus.
>
> Liudnas dalykas, kad šie nemalonųs pranašavimai pildosi. Tautų Lygos komisija su pačių lietuvių pasiulytu Davis'u pirmininku taip išsprendė Klaipėdos klausime, kad Lietuva negali priimti nė vieno iš dvylikos punktų. Ir savais išsprendimais Davis'o komisija net lenkams skiria Lietuvos geležinkelius, esančius ne Klaipėdos srityje.

Smagu girdėti, kad Lietuvos valdžia turėjo drąsos atmesti nemalonų pasiulymą. Gal da smagiau girdėti drąsus Lietuvos šaulių nusistatymas. Jei Lietuvos valdžia pasiduotų, smagu girdėti, kad šauliai gelbės tėvynę nuo priešų ir savųjų sudribėlių, kaip kad šauliai ir kariuomenė privertė valdžią atmesti Hymans'o projektą. Lai gyvuoja šauliai!

Jau jei Lietuvai lemta žlugti, tegu žlunga su ginklu rankoje, tad už metų-kitų, naujose suirutėse, ji vėl galės atgyti, gi liuosnoriai pasidavus greičiausiai kad ant amžių užmigtų. Gal bamiams nė nevieta ant žemės...

DA DĖL STUDENTŲ.

Atvažiavę gabųs agitatoriai studentai Marčiulionis ir Banaitis spėjo apsukti galvas daugeliui Amerikos vadovaujančių lietuvių ir įsikalbėti esą bepartyviai. Be abejonės jiems dviem juokai, bet juodu nepasijuoks iš A. L. T. Sandaros Centro Valdybos, nes pas tą niekad jiemdviem nepasisekė sulaužyti pasitikėjimas pranešimui mus draugų ir pažangiųjų organizacijų. Centras oficialiuose susirinkimuose niekad neabejojo pranešimams Valstiečių Liaudininkų, Mokytojų Prof. Sąjungos, Varpo ir Jaunimo Ratelio.

Kai kas iš šalies buvo pakėlęs klausimą, kodėl po kablegramu nepasirašęs gerb. J. Vileišis ir M. Sleževičius. Pavymu gauta korroboruojantis p. J. Vileišio kablegramas. Dabar gi gerb. A. Ivaškevičius gavo laišką iš gerb. M. Sleževičiaus. Štai ką rašo, tarp kitako, M. Sleževičius.

> ...Prie progos negaliu nutylėti dėl atvykusių pas jus studentų Marčiulionio ir Banaičio. Jie visur dedasi bepartyviais ir kalba kuone visos studencijos vardu. Tai netiesa. Juodu tautininkai klerikalai, nes jie visuomet eina Universitete išvien su kuniginiais studentais. Taigi tai žinokite ir bukite atsargųs...

Taip, Sandariečiai: tai žinokite ir bukite atsargųs.

Prof. V. Krėvė-Mickevičius.

Tėvynė Pavojuje.

Musų dienraščiai parneša, kad vasario 1 dieną išvažiuoja Ženevon užsienių reikalų ministerijos politikos departamento direktorius p. Balutis ir musų atstovas Vokietijai p. Sidzikauskas tvarkyti Klaipėdos klausimą drauge su naujai sudaryta Klaipėdos komisija: **"Žinodami Amerikos prielankumą Lietuvai, tikrai tikimės Komisijos pirmininko p. Davis (amerikono) Klaipėdos klausimo tinkamo sprendimo."** ("Rytas" N 27; musų pabr.). Gerbiamieji, paaiškinkit, kokiu tikslu stengiatės apgauti Lietuvos visuomenę, ramindami ją p. Daviso prielankumu? Ar jums nežinomas p. Daviso nusistatymas iš jo pasikalbėjimo su kaikuriais asmenimis ir laikraštininkais? Apie tai juk kalba visas miestas, juk apie Daviso nusistatymą p. Galvanauskas net darė Seimo nariams pranešimą. Ką žino visi, tai oficiozai partijų stovinčių prie valstybės vairo, be abejo, turi žinoti, bet kodėl slepia nuo visuomenės pavojų, kuris gręsia galutinu Lietuvos praradimu? Ar gal jus to norite, prie to einate? Kas čia, kvailybė, ar išdavimas? — anot Miliukovo žodžių. Jusų gi tas dalykas ir jus už tai atsakysite prieš tautą ir prieš istoriją. Bet mes manom, kad musų pareiga neslėpti nuo visuomenės to, ką ji turi žinoti, visuomenė turi iš anksto pasiruošti, turi iš anksto žinoti, kokio sprendimo galima laukti iš naujos Tautų Lygos komisijos, kokioje kriptyj Klaipėdos klausimo sprendimas vyks. Tą mums aiškiai rodo p. Daviso nuomonė, pareikšta pasikalbėjime su vienu atsakomingu diplomatu. Ponas Davis pareiškė, kad Klaipėdos klausimo išrišimui Amerika priduoda didelės reikšmės, nes to klausimo išrišimas turės įtakos į tolimesnę Amerikos politiką Europoje. Teigiamas Klaipėdos klausimo išrišimas galėtų sustiprinti Amerikos dalyvavimo Europos ginčuose principą. Jeigu Klaipėdos klausimo Tautų Lygai nepasisektų išrišti, aišku butų, kad ji bejiegė, ir nėra reikalo Amerikai dėtis prie tokios įstaigos. Klaipėdos klausimo rišimas, p. Daviso nuomone, turėtų eiti tuo krypsniu, kad privestų Lenkiją ir Lietuvą prie laisvo susitarimo. Koks butų tasai susitarimas, kokias formas jis priimtų, p. Davis gali garantuoti, kad jis visos Europos ir Amerikos valstybių butų išgirstas. Klaipėdos klausimas turi buti išėjimo punktas bendro Lietuvos su Lenkija susitarimo, kurio pasekmė turi buti butinas Lietuvos su Lenkija ankštas bendradarbiavimas, taip reikalingas Rytų Europos taikai ir tvarkai palaikyti. Bet be galo butų pavojinga rišti Vilniaus klausimas su Klaipėda. Klaipėdos klausimas turįs buti taip rišamas, lyg Vilniaus klausimo visai nebutų. Lietuva turinti vengti pakartojimo senų savo klaidų, o tokių klaidų ji yra padariusi dvi: pirma — militarinė 1920 metų, apsireiškusi Vilniaus užėmime ir kituose karo žygiuose, antra — politinė 1922 m., pasireiškusi Hymanso projekto atmetime.

P. Davis pareiškė, kad greitu laiku turįs viltį aplankyti su kitais komisijos nariais Klaipėdos kraštą, nes manąs vietoje surinkti daugiau reikalingų žinių ir patirti Klaipėdos krašto padėtį. Kai jam buvo pasiulyta aplankyti Kauną, atsakė to negalįs padaryti, nes tada reikėtų butinai aplankyti ir Varšuvą.

Argi iš to dar neaišku, prie ko vėl mus ves Tautų Lygos komisija ir prie kokio "liepto galo" turi pagaliaus privesti. Nėra reikalo abejoti, kad atsispirti mes nesugebėsim, ir mums bus įpirštas naujas Hymanso projektas, tik jau be Vilniaus — ir tai bus Lietuvos nepriklausomybės galutinas palaidojimas. Musų inteligentija, ypač toji, kuri labiausiai prisidėjo prie nepriklausomybės išgavimo ir už ją kovojo, turi susirupinti savo padėtimi, savo ateičia ir padaryti atatinkamas išvadas, nes dabar ruošiamąjį Hymanso projektą priėmus, ją laukia rusų emigrantų likimas. Nepraslinks nuo dienos Klaipėdos klausimo galutino sprendimo dviejų — trijų mėnesių, kaip vieni jų priversti bus bėgti iš Lietuvos, gelbėdami savo gyvybę, kiti bus ištremti, išvežti už Lietuvos, Lenkijos sienų ir išmesti, kaip tatai buvo padaryta su 33 Vilniaus lietuviais veikėjais. Tik tokių lietuvių emigrantų likimas bus, be abejo, žiauresnis, negu rusų emigrantų, nes rusai bėgo nuo visoms Europos vyriausybėms neapkenčiamos sovietų valdžios, ir todėl yra globojami net Tautų Lygos; mes gi busim ištremti ar pabėgę nuo mylimų ir Vakarų Europos globojamų vyriausybių, reiškia, maištininkai, pavojingas jų akyse elementas. Prie to reikia ruoštis. Kad iš pusės musų vyriaujančių srovių, stovinčių valstybės priešakyj, butų tinkamas pasiryžimas žut-but ginti Lietuvos nepriklausomybę, aš visai netikiu. Jeigu tos srovės butų tvirtai tuo reikalu nusistatę, jos nesiėptų nuo šalies gręsiančio pavojaus, neklaidintų visuomenės, ramiomis žiniomis nesistengtų užliuliuoti šalies sąžinę, bet šauktų budėti ir kovoti. Tie žmonės, nuo kurių darbo ir valios priklauso musų likimas, ar yra tiek trumparegiai, kad nors tiek smugių jau yra gavę, dar nepraregėjo ir nemato pavojaus, ar tiek bejiegiai ir bevaliai, kad ir matydami nesugeba nieko padaryti, kad tą pavojų prašalinus. Bet ir jie turėtų pagalvoti apie tai, kad kraštas vėliau ar anksčiau sužinos teisybę ir skaudžiai atkeršins tiems, per kurių priežastį buvo jo sunkiai iškovota nepriklausomybė prarasta. Mes gi, šauliai, į nieką neatsižvelgdami, visuomet pavojui gręsiant šauksim kaip šaukiame ir dabar: Budėkime, Tėvynė pavojuje! ("Trimitas")

Neturint ką Veikti.

Turkai nusižiurėję į Lietuvos katalikus, ala krikščionis demokratus, įvedė šventimą penktadienio — pėtnyčios visiems Turkijos gyventojams. Taigi dabar Turkijoje žydai turės švęsti pėtnyčią, o ir kiti visi krikščionys lygiai, ir paskui vėl savo tikybos šventes — vis po dvi dieni sąvaitėje.

Kaune musų kalbos tėvas, Jonas Jablonskis — Obelaitis, įvedė lekcijų skaitymą nedėldieniais mišių laike, nes kitaip laikas neleidžia, tai kunigas Vilimas, ką mokinosi Paryžiuje Tautos Fondo pinigais, Seime pakėlė alasą, kad Seimas užgintų Jablonskiui lekcijas skaityti ir atmintų "šventą dieną švęsti ir mišių klausyti." Konstitucija užtikrina laisvę tikėjimo.

Lenkai Vilnijoje visaip novija lietuvius. Lietuvos laikraščiai kaip ir Amerikos lietuviški laikraščiai jeremijadas raudoja — guodžiasi patys sau, ko nieks negirdi. Kodėl nieks nepaduoda tokių lenkų darbų į angliškus laikraščius? Kur musų juris-konsultai, advokatai? Atstovai? Konsulai? Baltic States Draugija? Kidėl nedaroma žydiškai?

Lietuvoje merginos už suvedžiojimą jaunikiams moka atsimokėti. Viena pupiovė jam, kur reikia; kita apsvilino.

Lietuvos Banko valdytojas kun. daktaras, profesorius Jurgutis prašė Prezidento Stulginsko paleisti jį nuo tarnybos.

Prancuzijos moters nenori lygių teisių su vyrais balsavimuose, nes daugumoje moters balsuos — o kunigai valdys kaip ir Lietuvoje.

Turkija tikrai žengia pirmyn. Konstantinopolio Tribunolas nuteisė metų kalėjimo Ibrahim Effendį, mokytoją, už skelbimą laikytis senųjų papročių. Seimas rengia įstatymą užginantį daugpatystę ir dvipatystę.

Lenkijos valdžia siunčia naujakurius į Baltarusiją ir Ukrainą lenkinimui vietinių gyventojų, kurie padaro sau tuos naujakurius visai nepavojingais.

Lenkų valdžia Švenčioniuose darė reviziją Lietuvių Švietimo Draugijos "Rytas" ir atėmė $1,800.00 ir dar grasina atimti 7,000,000,000 polckų markių. O Lietuvos valdžia dar duoda keletą milijonų litų lenkų mokykloms pašalpos Lietuvoje. Tai perdaug demokratiška. Kada lenkai konfiskuoja lietuvių švietimo įstaigas Vilnijoje, tai visas Lietuvos valdžia turėtų uždaryti ir konfiskuoti lenkų mokyklas Lietuvoje.

"Vienybė" buvo pakėlusi klausimą apie sudarymą komisijos, kuri butų turėjusi surinkti statistikas ir įtikinti Senato Imigracijos Komisiją, kad padidinti lietuvių kvotą. "Vienybei" pritarė tik Mikolainis. Kiti visi laikraščiai, agentai ir tie tukstančiai laivakorčių siuntėjų nei žodelio — laukia stebuklų, kaip Senato Komisija sumažins kvotą nuo 3 nuoš. ant 2 nuoš.

Ministeris Departament of Labor garsina, kad kasdien į Suvienytas Valstijas įsišmugeliuoja po 1000 ateivių iš Kanados ir Meksikos, ir dėlto urzgia įvesti visų ateivių registraciją, kad sužinoti kas kokiu keliu atkeliavo ir valdžią apsuko ant $18.00. Butent $10.00 už konsulio vizą ir $8.00 pagalvės. Ateiviai šmugeliuojami apielinkėje Niagara Falls moka vadams nuo $20 iki $40 nuo galvos ateivio riziku. Lietuvos žydai pristato keleivius į Ameriką su pasais ir konsulio vizomis už $555.00 nuo Berlyno. Kiniečiai moka po $1000 už įgabenimą jų į Suvienytas Valstijas. Tik New Yorke kiniečių yra virš 3000, kurių deportavimas kaštuotų apie milijoną dolerių ir valdžia nors norėdama nepajiegia jų išvaryti dėl stokos lėšų.

Amerikos konsulis Kaune nuo lietuvių tiktai paima už vizavimą pasų $26,290.00 ir apie $10,000 už aplikacijas, kurių apie 8000 tiktai dovanai dolerį sumokėjo ir Amerikos nepamatys.

Iš nominacijų į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomąją Tarybą matosi SLA. yra viso 1381 bolševikų - komunistų-žydbernių su vadu Dunduliu. O kaip butų gerai, kad visi dunduliniai nuo busiančio seimo išdundėtų paskui Bimbą.

Salaveičikas jau runija į SLA. iždininkus su 1058 balsų bolševikų tikietu. Mat žydelis prie gatavų pinigų taikosi, bet...

Kun. ir "daktaras" (kaip Pakštas) J. Navickas "Garso" 51 numeryje rašo, jog Dievas sutvėrė svietą 5199 metuose tam atgal? Daktaras —reiškia mokintas, ko mokintas žmogus neskelbs, ko nežinos tikrenybėje. Bet "dr." Navickas yra katalikas, kuriam mokslingumo nereikia.

Tulas L. Vyturys, tame pat "Garse", rašo, kad Radio yra pastaroji brangiausioji Dievo dovana savo žmonėms. Taip, tiktai vėlyba, kuri galėjo buti dovanojama 5199 metai tam atgal.

Kun. Fabijonas Kemėšis užsimanė "daktaro" laipsnio, (kaip ir Pakštas) ir todėlei prašo visų esančių ir neesančių ko-operatyvų prisiųsti jam savo istorijas, už kurias jis gaus "daktaro" laipsnį.

New Yorko metodistų bažnyčios ištuštėjo dėlei nuobodžiųlių pasakų. Gudruoliai kunigai išsimanė pakeisti kanonus ir dogmatus, net kritikuodami "šventus raštus," kaip jų bažnyčios užsigrudo, kur turi šaukti policiją ir ugniagesius palaikymui tvarkos, nes vieni kitus uždusintų besigrudant.

KIEKVIENAS SUSIPRATĘS LIETUVIS PRIKLAUSO PRIE A. L. T. SANDAROS.

Kazys ir Dėdė

—Palauk, Dėde, o kur taip skubiniesi, net klupiniuodamas?

—Negaišink manęs, vaike, bo aš neturiu laiko su tavim ilgai šnekėti... gudbai.

—Na tik nebuk tokis stroklyvas, pasakyk, kame dalykas, tai gal aš ką galėsiu pagelbėti? O gal gaisras ištiko tavo namuose, tai skubiniesi ugniagesius šaukti?

—Ne, vaike, fajero mano stuboje nėra.

—Tai kur taip klupiniuoji?

—Nagi policmono jieškau!..

—Tai kam jis tau reikalingas, Dėde? Gal koki padaužos užpuolę sumušė?

—Ne valkatos, bet boba mane sumušė, tai aš ją užtai noriu suareštuoti!

—Na tik nebuk tokis karštas, Dėde. Pirma negu įsikarščiavęs susirasi policmoną, gerai pagalvok, ar kartais nebuvai užsitarnavęs, jei gavai pliekti. Jei taip darysi neapgalvojęs, tai kartais, vieton gauti kokį "užtarymą," dar gali ir už grotų atsisėsti.

—Kiba tu, vaike, bobų lojaris esi, jei taip šneki? Na ir pasakyk tu man, kas tai matė, kad boba muštų vyrą?!...

—Aš jokis nesu moterų advokatas ir man neapeina apie jas, nes kol kas esu nevedęs ir nieko bendro su jomis neturiu. Bet iš šalies pažvengus į ženybinį gyvesimą tankiai tenka patėmyti tokių atsitikimų, jog vyras buna vertas, kad jį moteris gerai apdaužytų.

—Jeigu, vaike, tas butų sename krajuj, tai aš nieko nesakyčiau, nes ten bobos sunkiai dirba, na o čia per dieną dykos buna auzoje, o vakare, kad žmogus pareini iš darbo, tai dar kamandavoja, o jei nepaklausai, tai dar ir užveža su kuo.

—Tai kaip tas viskas atsitiko su tavim, Dėde?

—Nagi, vaike, pas mano frentą atvažiavo grinorius iš krajaus ir jis atvežė krajavos makorkos, kurios ir man užfundino. Parėjęs iš darbo atsisėdau ir prisikimšęs pypkę užrukiau kelis dumus. Nagi kaip mano boba pradėjo čiaudėti, tai pamaniau, kad koki kvaraba prie jos prisikabino. Gi paskui kaip suriko ant manęs, kad aš naują savo pypkę, už kurią kvoterį užmokėjau ir pilną prikimštą krajavos makorkos, mesčiau į pečių. Aš jai sakau: kad tu nesulauktum, kad aš degįčiau savo naują pypkę!.. O ji, vaike, pakėlė patelnę nuo degančio pečiaus ir grąsina kad aš šiur taip daryčiau! Aš jai sakau, kad čia yra lygios tiesos ir žmogus savo namuose bosą negali turėt. Tas mano pasakymas tarytum ją ant degančių žarijų pastatė, ir kad ji žiebs su patelne man per kaktą, tai tik akyse ugnis pasirodė ir pypkė sutruko... Tai dar loska Dievo kad buvau akuliorius pasidėjęs, o jei ne, tai viečnas ubagas bučiau likęs! Argi neverta raštavoti už tokį darbą?!

—Čia gali buti taip, kad tu, Dėde, esi kaltas tame.

—Kągi tu čia, vaike, niekus tauzini! Ji mane mušė, ir dar aš kaltas? — tai navatnas daiktas.

—Na tik palauk, Dėde, kada plačiau šį dalyką apkalbėsime, tai gal ir pats prisipažįsi prie kaltės.

—To jau nelauk, vaike! kam ne kam, bet boboms, tai jau aš nepasiduosiu.

—Jokio pasidavimo nereikia, bet juk gyvenime pasitaiko tokių dalykų, kur vienas kito privalo paklausyti.

—Kur yra reikalas, tai aš, vaike, klausau. Kas vakaras nuėjęs į sklepą priskaldau ir atnešu malkų, ryte atsikėlęs anglis iškreščioju ir tai dar neužtenka! Dar užėjo nezvėčna užmačia, kad pypkę sudeginčiau! Tai jau ir tu pats, vaike, supranti, kad tai perdaug.

—Galimas daiktas, kad tu, Dėde, ir pildai savo šeimyniško gyvenimo pareigas, aš to nežinau. Bet sykiu turi nepamiršti ir tą, kad nerukančiam žmogui yra labai nejauku buti tarp pypkorių. Ypatingai, kada tu užtraukei tos taip vadinamos "makorkos." Juk tu pats pasakei, kad nuo tų dumų moteris net čiaudėti pradėjo, nuo tokios smarvės, tai net katės gali išdvėsti, jei butų stuboje.

—Gal tu čia, vaike, ir teisybę pasakei, bo man kates auginti tai visai nesiseka. Kaip tik paimu, tai, žiurėk, ir nugaišta.

—Taigi matai, Dėde. Tu nuolatos smalini ir dar prasčiausios rušies tabaką, kuris baisiai dvokia. Tuomi savo moteriai sugadinai nervus ir kaip tik užplėšei "makorkos," tai ji nesusilaikydama ir paglostė tave su patelne.

—Bet aš, vaike, vistiek pastatysiu ant savo. Parsivesiu policmoną ir tegul jis padarys zgadą mano namuose, tada žinos, kad su manim baikų nėra.

—Gerai, Dėde, bet apsižiurėk gerai, kad kartais neatsitiktų priešingai ir nuo policmono negautum palkų.

—Kaip tai?

—Nagi kada tu jį parsivesi, tai jis ištirdamas dalyką gal palieps tau užrukyti. Gi kada tu užrukysi savo makorką, tai gal ir jis pradės čiaudėti ir užtai, kad jį bereikalingai sugaišinai, gali tau užkaršt palkų.

—Gerai tu, vaike, sakai! — juk su tais jankiais negali užsitikėti, bo jie vis bobų pusę palaiko. Man dabar prisiminė: kad aš atvažiavau iš seno krajaus, tai vieną sykį einant strytu boba su ambrilu užkabino policmonui už nosies ir net kruvinai nudrėskė. O jis, tai netik kad nieko jai nesakė, bet pakėlęs kepurę sako: skiuzmi! Gi man vieną rozą kad taip pasitaikė, tai aš jokių atsiprašymų nedariau, bet atsisukęs kaip daviau į sprandą, tai net sukriubo. Vogi, policmonas mane pamatė ir net tris mėnesius už tai atsėdėjau! Visai buvau pamiršęs apie tai! Einam, vaike, užfundysiu už tokį patarimą.

—Ačiu, Dėde, aš jokių "fundų" nereikalauju.

—Na tai gudbay, vaike, aš vienas eisiu išsigerti ant tos intencijos.

GRAŽIOS IŠVAIZDOS ŠILKU IR AUKSU APVEDŽIOTA

SERGE DRESĖ

su šilko krutine ir rankovėmis tiktai už

$3.98

Pasinaudok šia proga. Yra tai labai graži dresė, liuosa ir paranki visuomet. Grąžiname pinigus jeigu jums nepatiks. Yra geriausias bargenas, kokie kada buvo. PAŽIURĖJIMUI. Yra padirbta iš tvirto serge su gražiais apvadais, su ilgoms rankovėmis. Siųsk atvirutę ar laišką, taip-gi parašyk didumą ir spalvą kokios nori. $3.98 užmokėsi paštoriui. Jeigu netiktų, tai sugrąžink atgal o mes jums pinigus sugrąžinsime. Spalvos yra tokios: juoda ir mėlyna. Didumas nuo 34 iki 53. Mergaitėms nuo 14 iki 18 metų. Parašyk didumą ir spalvą.

RICHARD BENNETT CO.
Dept. 348 1526 Wabash Ave., Chicago.

JUOKAI.

PO VESTUVIŲ.

—Na tai kaip einasi, Jonai?— klausia Juozas susitikęs savo draugo.

—Prastai,— atsako Jonas.

—Tai kame dalykas, — vėl klausia Juozas.

—Nagi brolau, veselę turėjau.

—Tai kas apsivedė?

—Aš pats, atsakė Jonas.

G-KIS.

KREIPDAMĖSI Į BILE ĮS TAIGĄ, FIRMĄ AR ŠIAIP BIZNIERIŲ, PAŽYMĖKITE JOG SUŽINOJOTE "SANDA

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDAROJE."

Dovanai Siuto Pasiulymas.

SIUVĖJŲ AGENTAI: Štai mus pasiulymas. Duodame sampelių rankių parodantį puikiausias matarijas **Vyrų steliuotiems siutams stebėtinai pigiai.**

Mokame ddžiausią pelną ir duodame darbštiems agentams po siutą dovanai. Mus vyrai uždirba $75 iki $125 sąvaitėje.

Rašyk tuo. Pažymėk patyrimą.

Knickerbocker Tailoring Co.
131 S. Peoria St., Dept. 395,
Chicago, Ill.

NAUJAS SĄVAITINIS AM. LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS.

"VARPAS"

EINA KAS ŠEŠTADIENIS.

Kaina metams Suv. Valst. $2.00
Pusei metų 1.00
Užsienyj ir Lietuvoj met. 3.00
Pusei metų 1.50

Jei nori pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, tai skaityk "VARPĄ," kuris, nieko neužkabinėdamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Įdėk į konvertą dvidolerinę ($2.00) ir pasiųsk "Varpo" Administracijai, o gausi jį.

"V—A—R—P—A—S"

3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Yards 1234.

Puikiai Pasirėdęs Jaunikaitis.

Galit dėvėti naujai suprosytą siutą; Stikliniai žibančius čeverykus; Jusų pirštų nagai gali buti puikiai nupaliruoti. Ir lygiai, švariai nuskustas veidas, Bet — jei jusų galva pilna pleiskanų — tai tas sugadina viską.

Ką tokiam atsitikime pamanys apie jus jusų mylimoji panelė? Visos jusų pastangos, padaryti gerą impresiją, nueis niekais, jei jus pradėsite kasyti savo galvą ir barstyti nešvarias pleiskanas po visą kambarį. Naudokit

Galima aptiekose — *Ruffles* — 65c. už bonką

pleiskanų mirtinąjį priešą! Užlaikykit save kitų pagarboje. Tik su trupučiu patrinkit galvos oda kiekvieną vakarą per kokia dešimt dienų ir daugiau nereikės jums gėdintis nusiimti savo skrybėlę bile kur. Pleiskanos išnyks visiškai į trumpą laiką ir po to, viskas ką reikia daryti, tai retkarčiais patrinti galvos odą su ***Ruffles,*** ir daugiau niekuomet pleiskanos jus nekankins. Koks skirtumas tuomet bus!

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

BUICK AUTOMOBILIAI

Tur geriausią mašineriją ir puikiausią iššiurą, sulyginant kainą su kitų išdirbysčių automobiliais.

Nauji Buick'ai turi šešis breikus ir didžiausią mašiną, mažas vaikas ant sykio gali ją sulaikyti.

Buick mažai išdegina gazolino ir aliejaus, važiuojant nekrato ir lengvai dėvi tajerus ir mašiną.

Prekė nuo $1040 iki $3000 atvežtas iki durų. Parduodame ant lengvų išmokesčių.

Daugybė Senų Mašinų

Visokios išdirbystės, parduodame pigiau negu mums kainuoja ir labai ant lengvų išmokesčių, prekė nuo $75.00 iki $1200 dolerių.

Balloon Tajerai

Yra naujas dalykas, kožnas norintis važiuoti minkštai reikia nusipirkti Balloon tajerus, iš musų krautuvės, užtai, kad mes parduodame pigiaus.

Užeikit Paklausyt Radio

Radio yra naujas išradimas ir kožnas lietuvis turėtų turėti savo name. Bile kas gali nusipirkti Radio dalis musų krautuvėje ir pats sustatyti arba tai gal padaryti lietuvis musų mekanikas.

Radio koncertai dykai visiems kas vakarą musų krautuvėje.

Laike Automobilių Parodos

Musų Krautuvėje bus galima pamatyti visokio styliaus Buick automobilių 6 breikais.

Išmokiname

Važiuoti automobililiu ir pagelbstame gauti leidimą (license) ir parodome kaip sustatyti ir vartoti Radio. Kreipkitės į Lietuvių Įstaigą, gausite gerą tavorą ir patarnavimą

Motor Sales Co. & Broadway Garage

Buick Sales & Service Station

541-545 E. Broadway, So. Boston, Mass.

Mūsų Daryti Paveikslai Visiems Patinka.

JURGIS STUKAS
Fotografas.

Padarome dailius paveikslus: Vestuvių, Šeimynų ir Pavienių. Užlaikom visokios rušies rėmus ir darom didelius paveikslus.

453 Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0464-J.

Tel. S. B. 2805-R.

Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway,
So. Boston, Mass.

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.
LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokes ligas) IR CHIRURGAS (daro visokes operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 4000.

DR. J. C. LANDŽIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,
So. Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių South Boston

Tel. So. Boston 276.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir Lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 8.
536 Broadway, So. Boston.

Ofiso Tel. S. B. 441
W. Newton 1463-W.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston. Mass.
Telephone South Boston, 502

PAIN-EXPELLER

PLAČIAI PAGARSĖJĘS LINIMENTAS

Naudojamas nuo diegiančių sąnarių ir muskulų.
Nuo skausmų krutinėje ir pečiuose.
Kuomet reumatizmas jusų muskulus sutraukia į mazgą.
Nuraminimui dedančių, durančių neuralgijos gnaibymų.
Nuo išnarinimų ir numušimų.
Nuo dieglių ir skausmų.
Patrinkit juomi — Pravys skausmą šalin.
Visuomet laikykite bonką po ranka— niekuomet negalit žinoti, kada jis jums bus reikalingas.
35c. ir 70c. už bonką aptiekose.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

Lietuviai Amerikoje.

Nepriklausomybės Apvaikščiojimas ir Rezoliucijos

Aukų surinkta $92.51.

PITTSBURGH, PA.

Apvaikščiojimas vasario 16 d. kurs buvo surengtas Lietuvių Mokslo D-jos svetainėj nusisekė kogeriausia. Lygiai nuo 8 val. vakare prasidėjo programas. Pirmiausia Birutės choras ir šv. Jurgio bažnytinis choras, vadovaujant J. L. Senuliui padainavo "Lietuviais esame mes gimę," "Kur giria žaliuoja," "Pavasario daina." Toliaus kalbėjo gerb. J. W. Liutas iš New Yorko ir gana gražiai nupiešė Lietuvos Respublikos įsikurimą, nuveiktus darbus ir kas reikia da pataisyti, kad Lietuva butų tikrai demokratiška šalis. Nurodė gana aiškiai lenkų žiaurumus, kurie užgrobę mus sostinę Vilnių terorizuoja tenikščius lietuvius, išveja mus veikėjus ir kankina lietuvius studentus. Ragino dėt aukų Vilniaus reikalams, įpač Vilniaus našlaičiams, tad geros valios lietuviai sudėjo sekančiai: po $5.00 —B. Lapeika, K. Savickas, J. Zalagenas, J. Muzikevičius, K. Stulga, K. Matulaitis; po $2.00 —M. Aidukaitienė, A. Mičiulienė, F. Lučinskas; po $1.00 — P. Valukukevičius, J. Kiela, V. Kirbelis, B. Rupšplaukaitė, M. Juozaitienė, K. Vasiliauskas, M. Riznickas, A. Riška, J. Mickevičius, J. Matulaitis, K. Pocius, J. Virbickas, P. Savickas, K. Peudokas, A. Višniauskas, V. Plaušinis, E. Paurazas, J. Sakalauskas, J. Ploškaitis, S. Blauzdis, P. Belinas, F. Buividas, F. Maisiejus, J. Grinius, J. Kazlauskas, O. Kazlauskienė, O. Virbickienė, Ig. Lazauskas, G. Dičius, V. Slenčiauskas, G. Šilinskas, T. Ratkus, J. Kuristokas, P. Poviliunas, J. Poviliunienė, J. Mikeška, J. Areškis, P. Mačiukonis, M. Kadkenas, M. Gureviče, J. Šimkus. Smulkių aukų surinkta $15.51, labų $92.51. Renkant aukas N. S. mokyklos Sandaros kuopos vaikai dekliamavo: P. Bernotas, Nelė Garizas, Paul. Bagdoniutė, N. Katkiutė, P. Rakauskas, A. Garizas, M. Gudelis, V. Paulekiutė. Toliau choras padainavo "Pasisėjau žalią rutą," "Kaipgi nemylėti," "Karvelėli" ir Lietuvos Himną sykiu su orkestra.

Vėliau prasidėjo šokiai, kurie tęsėsi lyg 12 val. nakties. Reikia pažymėt, kad daugiausia darbavosi Sandariečiai taip pat ir Moterų Sandaros kuopa prisiuntė savo nares dirbti baliuje, kur dirbo V. Rupšienė, M. Cegelienė, A. Gilienė, O. Lukošiunienė ir K. Bernotaitienė.

Taipgi buvo priimtos rezoliusijos vienbalsiai ir nutarta išsiuntinėti spaudai ir atstobybei bei Lietuvos Seimui. Taigi komisijos varde L. M. D. taria širdingą ačių visiems, kurie prisidėjo dirbti ir prie programo pildymo, kaip choristams ir choro vedėjui L. L. Senuliui ir aukotojams ir visiems — širdingą ačiu!

Rengimo Komisija:
J. Virbickas,
P. Pikšris,
J. Kazlauskas.

REZOLIUCIJA.

Mes, Pittsburgo ir apylinkių lietuviai, susirinkę vasario m. 16 d., 1924 m. apvaikščioti Tautos šventę, siunčiam nuoširdų pasveikinimą Lietuvos valdžiai, kariuomenei ir musų veikėjams, dirbantiems tautinėj dirvoj. Iš kitos pusės vandenyno mes atydžiai sekame tėvynės atstatymo darbą ir džiaugiamės jau atsiektais vaisiais. Jie geriau, negu kas kitas, suteikia viltį ir pasitikėjimą į šviesią musų tautos ateitį. Tautos šventėj mes irgi prisimenam tuos, kurie pirmi pakėlė nepriklausomybės obalsį ir kovojo už jį nesigailėdami energijos ir gyvybės. Jų ir tolimesnių musų praeities didvyrių vardai nurodo, jog reikalinga tęsti toliau tėvų žemės išvadavimas ir neišsižadėti to, kas mums teisingai priklauso.

Mes norėtume, kad Lietuva gyventų taikoj su visais savo kaimynais, bet jeigu taika reiktų pirkti nusižeminimu arba atidavimu musų brolių svetimon vergijon, mes, Amerikos Lietuviai, nei valandėlės neabejodami atmestume ją. Jokia kaina Amerikos lietuvis nesutiks išsižadėti musų sostinės Vilniaus ir palikti priespaudoj tikrų Lietuvos sunų. Mes protestuojame prieš lenkų žiaurumus ir terorizavimą musų inteligentijos ir moksleivių. Mes pasižadam iki galo remti moraliai ir medžiagiškai Vilniaus paliuosavimą nuo grobikų.

Te gyvuoja Lietuva!

Te gyvuoja musų sostinė Vilnius!

Įgalioti pasirašyti:
Juozas Virbickas,
Pranas Pikšris,
Jonas Kazlauskas.

TEATRAS IR KONCERTAS BIRUTĖS CHORO.

PITTSBURGH, PA. Vadovaujant J. L. Senuliui, L. M. D. svetainėje vasario 23 d. buvo sulošta "Tas Nelaimingas Buick'as," 3 veiksmų, 4 atidengimų komedija. Veikalas gana juokingas, paimtas iš šios dienos amerikiečių čia augusių gyvenimo, nepažymėta keno parašytas ar verstas, "Draugo" spaudintas. Veikiančios įpatos buvo: Marytė — A. Slančiauskiutė; Magdutė — V. Satcikauskaitė; Juozas — F. Maisiejus; Jonas — J. Bikinas; Jokubas — F. Gilius; Jurgis — J. Virbickas; Klerisa — M. Zdankienė. Aktoriai savo roles gana gerai atliko, todėl ir publika turėjo gana gardaus juoko. Po teatro Birutės choras padainavo 8 dainėles, taip pat pirmu kart da padainavo keletą duetų, tai Slančiauskaitė su Zdankiene, Slančiauskaitė su Bikinu, Zdandienė su Bikinu ir vieną J. Bikinas solo. Su tautišku himnu choras pabaigė programą, kuriuo atsilankiusieji buvo pilnai užganėdinti ir daugelis išsireiškė, kad choras tankiau darytų tokius gražius vakarėlius.

Reporteris.

Komunistų Galybė Niekai

Bijo net atvirai kalbėti.

MONTELLO, MASS. Jau nėra reikalo aiškinti "Sandaros" skaitytojams apie komunistų veikimą Montelloje. Matyti, jie tikėjosi, kad Montello yra jųjų centras ir jie manė esanti galingi, todėl jiems nerupėjo skatytis su kitų partijų žmonėmis. Pasigavę vadeles tautiškame name pradėjo manyti, kad viską gali iš pašalpinių draugijų prašalins sandariečius ir bus jau komunizmas. Bet kad tai atsiekti, tai labai brangiai kainavo. Negalėjo nė peiliais piaustymas dekoracijų, nė purvinas šmeižimas, nė pašelpinėse draugijose begėdiškas melavimas ir tt. Sandariečiams pasitraukus iš komunistų tarpo pradėjo formuotis aiškus nusistatymas už Lietuvos pilną nepriklausomybę ir laisvę. Komunistams neliko jokio pamato buti lietuviais ir gauti lietuvių visuomenėje įtekmę. Pradėjo veidmainiauti, t. y. tverti pašalpinių draugijų "sąryšį," kad pridengus komunistų nuogumą. Po minėto "sąryšio" skraiste pradėjo laikyti slaptas konferencijas komunizmo linkmėje. Tas da labiau visuomenę atbaidė. Tad komunistai griebėsi paskutinių įmonių, kad pagauti visuomenę savo tinklan. Minėto "sąryšio" konferencijoj komunistai padavė sumanymą apvaikščioti Lietuvos nepriklausomybės 6 metų ir minėto "sąryšio" vardu išnešti protestą prieš Lietuvos nepriklausomybę. Tuli komunistai norėjo tarties su Sandariečiais, bet Sandariečiai neprisileido. Tada nuėjo pas katalikus ir pasirodė apgarsinimai ant stulpų kad "sąryšis" rengia Lietuvos nepriklausomybės apvaikščiojimą ir buk kalbėsią visų sirovių kalbėtojai. Atėjus minėtai dienai, vasario 19 d. atvyko ir Sandaros administratorius Paulauskas, bet pasidairęs pamatė neaiškumus ir nėjo kalbėti. Mat komunistai norėjo prigauti "sąryšio" vardu sriovių kalbėtojus, panaudoti ir komunistišką protestą išnešti prieš Lietuvos nepriklausomybę.

Minėtą vakarą publikos susirinko labai mažai. Ant estrados pasirodė pirmininkų tulas komunistų triukšmadarys, perstatė kalbėti kitą komunistų triukšmadarį Pruseiką. Bet buvo matoma kokia baimė: žmogutis kalba ir bijo, o apie "sąryšio" iškeptą protestą ir neprisimena, nes pamatė komunistai savo silpnumą kaslink Lietuvos nepriklausomybės. Komunistai jaučiasi nesmagiai, kad niekas nepadeda jiems protestuoti prieš Lietuvos nepriklausomybę. Mat nabagus sąžinė kankina iš pereitų laikų, kada Lietuvos liaudis kruviną kovą vedė už nepriklausomybę, tada dabartiniai komunistai, tų laikų išgamos, surirašė į Rusiją važiuoti ir stoti į Trockio armiją su Kapsuku priešakyje, su rondona vėliava rankose maršuoti į Lietuvą ir sulaužyti Lietuvos liaudies iškovotą nepriklausomybę. Tie patys drąsuoliai dabar bijosi ir ant estrados prieš publiką kalbėti, nes, matyti, jaučias kalti.

Lietuvis.

Waterburiečiai Subruzdo Darbuotis

WATERBURY, CONN. Seniai "Sandaroje" buvo žinutė iš Waterburio, gal "Sandaros" skaitytojai mano, kad Waterburiečiai visiškai atsisakė nuo progreso, nutildami amžinai. Bet ne. Pastaruoju laiku čia kas gyva galva subruzdo darbuotis, ir štai visa eilė parengimų pasipylė lyg iš gausybės rago.

Vasario 10-tą dieną Liet. Progresyvių Dr-jų Sąryšis surengė koncertą Mariampolės Realės Gimnazijos naudai. Nežiurint, kad toje pačioje svetainėje vasario 3-čią d. irgi buvo koncertas, žmonių atsilankė pilna svetainė, matomai musų žmonės dainas ir muziką mėgsta.

Programą išpildė: p-lė M. Monikaitė iš Boston, Mass., p. F. F. Morkus iš Brooklyn, N. Y. ir J. Prusalaitis, vietinis. Iš visų artistų labiausia publikai patiko smuikininkas J. Prusalaitukas, kuris iš atminties griežda mas ilgus ir klesiškus kavalkus tiesiok stebino klausytojus. J. Prusalaitukas yra labai jaunas vaikinas, bet išsilavinime iš lietuvių kito smuikininko šioje aplelinkėje nėra jam lygaus.

Garbė priklauso pp. Prusalaičiams, kurie deda visas pastangas, kad tik jų sunus išlavintų savo talentą iki augščiausio laipsnio.

P-lė Monikaitė ir p. Morkus dainavo gražiai, bet musų publika ko tai daugiaus iš jų tikėjosi, turbut, kad Waterburiečiai čia jau ant vietos turi visą eilę taip pat gerų solistų, kaip tai: Kemėšis, Radvila, Jokubonis, ponios Nainienė, Urbienė, Laskevičienė, p-lės Petrauskaitė, Prisecičiutė ir kitos. Tik nežinia, dėl ko musų vietiniai taip retai pasirodo scenoje. Ar juos rengėjai neužkviečia, ar jie didžiuojasi dainuoti? Jiems gamta davė gražius balsus, ne kad jie sau laikytųsi, bet, kad linksmintų liaudies dvasią. Kaip kiekvienas nevartojamas daiktas sužiesti, surudyja, sugenda, taip ir musų gražiabalsius tas pats likimas gali patikti.

Kiek tam gražiam tikslui pelno atliko — neteko sužinot; spėjama, kad nedaugiausia, nes traukiant iš kitur artistus pasidarė didelės išlaidos.

Vasario 16 d. L. M. G. K. vietinis skyrius parengė balių, Lietuvos našlaičių naudai. Žmonių atsilankė skaitlingai. Pelno atliko apie $60.26. Tad L. M. G. K. skyriaus laikytame susirinkime 19 d. šio mėnesio nutarė dadėti iš iždo $39.64 (narių mokesčių) ir $100.00 pasiųsti L. M. G. K. Valdybai Kaunan.

Šisai pasekmingas musų parengimas davė mums drąsos ir pasitikėjimo imtis prie aktingesnio veikimo. Pastarame susirinkime nutarėm gegužės pradžioje sulošti kokią komediją ir dapildyti vakarą baliumi. Reikia tikėtis, kad musų moterys savo nusistatymą atsieks ir vėl padarys gražaus pelno.

Reikia pabrėžti, kad Waterburietės darbuojasi Lietuvos našlaičių naudai ne juokais, su visu pasišventimu ir pastangas deda ne bile išgelbėjus tuos kudikius nuo juodos likimo dienos, bet kad pagelbėjus jiems atsiekti įvairiose šakose mokslą, tikėdamos, kad musų auklėtiniai savu laiku prisidės prie pakėlimo musų šalies kulturinio gyvenimo.

Taipgi, kad musų skyrius narių skaičiumi didėja, šiais metais jau yra prisirašiusių ir užsimokėjusių virš keturiasdešimtis narių. Nors šelpimas našlaičių nėra partijinis darbas, o vis dėlto daugiausia yra remiamas vidurinės sriovės žmonių.

Vasario 17 d. vakare bažnytinė grupė (gal but vyčiai) surengė prakalbas paminėti Lietuvos Respublikos šešerių metų sukaktuvių. Kalbėtojai buvo užkviesti čia atsilankę su prakalbomis Lietuvos Universiteto studentai gerb. Marčiulionis ir Banaitis.

Atėjus apie 8 val., svetainėn žmonių buvo prisirinkę jau tiek, kad vos tik buvo galima įsigrusti į vidų. Matomai prakalbos buvo garsinamos bažnyčioje, užtai ir moterų didelis skaičius buvo atėjęs.

Vakarą vedė vietinis klebonas kun. Valantiejus. Neatvykus kalbėtojams į laiką, kun. Valantiejus atidarydamas vakarą tęsė savo kalbą, aiškindamas, kaip reikia mylėti savo gimtinę šalį, kaip auklėti šeimynas, kad neištautėtų. Nors kun. Valantiejaus buvo geri norai, bet jo kalba buvo per daug lėta ir nuobodi. Po kun. Valantiejaus kalbėjo kun. Mockus aiškindamas 16 d. vasario reikšmę, bei pergyventus musų šalies vargus. Nors kun. Mockus nuosekliau kalbėjo, bet publika mažai interesavosi, turbut, kad dauguma susirinkusių tą viską iš įvairių laikraščių buvo išsiskaitę ir kun. Mockaus kalboje nerado nieko naujo. Po pastarojo kalbos pasirodė ant estrados gerb. Marčiulionis, kuris savo patriotine ir nuosekle kalba taip sujudino klausytojus, kad daugumui krito ašaros iš akių. Rodos jauti savyje: jeigu Lietuvoje yra tokių gabių, jaunų, energingų žmonių, tai Lietuvos priešams turės galas ateit, o Lietuva greitai prieis prie aukščiausio kulturos laipsnio. Gerb. Marčiulionis vaizdžiai nupiešė Vilniečių vargus, kokius jie kenčia po barbariško lenko letena, bei našlaičių ir moksleivių skurdą. Gerb. Marčiulioniui pabaigus kalbą buvo renkamos aukos Vilniaus lietuvių našlaičiams ir moksleiviams, kurių surinkta apie $108.00. Pažiurėjus į susirinkusių minią iš kalno galėjai spręsti, kad sudės nors $400.00, visai nenuskriausdami savęs. Paskui kun. Bakšys atsistojo tarpe durių einant žmonėms laukan ir vis prašė ant "šiaudų kulio." Kiek pas duris jam pasisekė gauti, neteko sužinoti.

Gerb. V. Banaitis nekalbėjo, iš priežasties skaudėjimo gerklės. Tik paskambino ant tautiško lietuvių muzikalio įrankio — kanklių, kurių meliodija labai publikai patiko.

Reikia pažymėti, kad visų kalbėtojų kalbos buvo be partyviškos, nė jokia partija nebuvo paliesta.

Kovo 1-mą A. L. T. Sandaros 11 kuopa rengia balių, nuo kurio visą pelną skiria moksleiviui P. Tiškinui. Tikimės, kad sandariečiai kaip visuomet, taip ir šį sykį padarys gražaus pelno.

ŠVENTOS ONOS VAKARIENĖ

NEW BRITAIN, CONN. Musų kolionijoj yra pratę rengti vakarienes. Pažangesnės Draugijos ir publika visada lankosi skaitlingai. Taigi sumanė surengti vakarienę ir šventos Onos draugija vasario 17 d. Na, manau sau, pasiėmęs leidukę, nueisiu ir aš, kad ten linksmiau laiką praleidus, Sulaukęs aštuntos valandos ir einu į tą taip vadinamą "vakarienę." Įžengęs per duris pastebiu didelį nesmagumą. Mat jos pasiėmė mažiukę apatinę svetainę. Žmonių pilna prisikimšę, nė kur pačiam pasidėt, nė kur drabužius padėt. Taigi ir bėdavoju, kad nėra kur drabužius padėt, tai viena moteris man pastebi, kad jau tuli svečiai drabužius pasidėjo sklepe. Taigi ir laukiu nekantriai, kas čia bus toliau. Vėliau rengėjos pakvietė publiką į viršutinę svetainę. Manau sau tik gal kiek akys nušvis. Bet ir ten nuėjus daug atmainos nebuvo. Orkestra susidėjo iš trijų girtų ypatų, ir pypkutes rukydami grojo šokius. Prisiartinus vakarienės laikui, šiaip taip susigrupavo prie maršo, na ir, apėję keletą kartų aplink, ėjo į žemutinę svetainę prie vakarienės. Nuėjus prie vakarienės rado tuščius stalus, su keletu oriendžių ir keleta sodės bonkučių. Tas labai nesmagų įspudį padarė svečiams, ką net ir pačios rengėjos pastebėjo, kad jos nesitikėjo tokios didelės publikos, taigi ir nepadarė tinkamo prisirengimo. Toks paaiškinimas rengėjų nepateisina. Jeigu nebuvo stalai prirengti, tai reikėjo neparduot tikietus tai vakarienei svečiams tiems, kuriems, iš kalno nebuvo prirengta. Gal bus neprošalį pažymėti ir apie publiką, kad aš tokios barbariškos publikos dar nėsu matęs. Publika pasielgė labai prastai tuomi, kad pradėjo visas liekanas vienas kitam ant akių drėbti, kaip tai orandžių lupynas ir kitas liekanas. Tas labai daug nesmagumo ir blėdies padarė, tai yra daugeliui suteršė drabužius ir visi vaikščiodami piktžodžiauja ant tos vakarienės.

Svečias.

KUR LAIMĖ.

Seniai, jau seniai aš laimę jieškau, bet niekur nerandu. — O kur tu laimuže, kur esi? Vilioji mane ten, kur tavęs jau nėra. Aš tavęs dar nesu matęs, kas tu esi, tik siela kankinas veržias prie tavęs, kur tu ją vilioji, ji nori tave sugauti tavim pasidžiaugti ir daugiau nebepaleisti.

Visi žmonės visas pasaulis išsiilgo tavęs, bet niekas dar nežino, kaip žmonės gyvena ant žemės, ir miršta tavęs nepažinę. Yra daug žmonių skelbiančių laimę, bet patys nežino kas ji, ir nesutinka savų tarpe, nes įvairiai ją supranta.

Apsidairyk aplink, pamatysi pristatytą puikiausių šventyklų, vidų auksu ir brangenybėmis išpuoštą. Įeik į vidų tos šventyklos pamatysi ten ne vieną verkiantį, sunkiai dusaujančius, maldaujančius. Ko jie ten dusauja, ko verkia? Ogi sunkųs vargai, skausmai kankina, prašo Dievo palengvinti vargus nuimti visas nelaimes, padaryti juos laimingais.

—O išgirsk, jei esi, tų žmonių prašymus, tas ašaras, tas nelaimes.

—O išgirsk, padaryk juos laimingais. Jis negirdi, nemato skausmų, nelaimių musų žemėje, budamas toli nuo žmonių.

Tai kam jam statyti šventyklas, kam jo maldauti, kad nieko neteikia? Ar negeriaus sau statyti šventyklas sielos grožybei. Šventyklose laimės neranda, neras ir nieko tenai neišprašys. Bet kur ją reikia rast? Žmonėse nėra, gal tyruose atsiskyrus gyventi nuo visų žmonių, pasaulio niekšybių ir ten pasinerti amžinoj ramybėj užmarinti savo jausmus, troškimus? Ne, ten laimės nerasit, ir koki laimė nejausti, tos laimės tiek daug kentėjus. Kas tos laimės nejieško? Buvo ant musų žemės pats Kristus, Dievo sunus, bet vargiai jis pats buvo laimingas.

Bet gal jis žinojo kas laimė, žmonės turbut nesuprato jo žodžių. Jis nemokino statyti šventyklų, auksinių dievaičių, bet jis mokino kiekvienam žmogui savy statyti, tuomet ir laimė pas mus ateis.

Ji eina išpuoštais takais meilės keliais, o kelias prie jos tai grožio, tiesos jieškojimas ir kuomet musų siela jieškodama neras savo ramybės, tuomet laimė kiekvienam įšvies į musų sielos šventyklas ir apsups mums amžina nirvana.

Atėis ji todėl, kad mes jos seniai jieškome tiesos ir grožės pasišventime, ir savo sielos — šventyklą puošiame geriausiomis sielos brangenybėmis, besirengdami ją sutikti.

Stud. Burkauskas.

Kalendorius

Kiekvieno žmogaus gyvenime yra butinas reikalas turėti Kalendorių, nes Kalendorius tai yra geriausis namų draugas. Šiais metais Sandara kaip tik ir išleido tokį kalendorių, kuriame telpa visos mėnesinės dienos su pažymėtais šventųjų vardais bei šventėmis. Taipgi jame telpa daug eilių, apysakų, straipsnių bei daugybė informacijų apie žymiausius pasaulinius įvykius. Taipgi telpa daug paveikslų bei senoviški lietuvių vardai. Kiekvienam Sandariečiui bei "Sandaros" skaitytojui yra patartina įsigyti šį Kalendorių sau ir savo giminei Lietuvoje. Jo kaina tik 25c. Prisiųsk laiške įdėjęs 25c. arba dvicentiniais pašto ženkleliais, o kalendorius bus prisiųstas Tamistai arba Tamistos giminei Lietuvon. Kas ima nemažiau kaip 10 kalendorių, tam duodame 50%.

"SANDARA"

327 E Street, So. Boston, Mass.

Raudonasis Šventasis

(V. I. Lenin'as 1870—1924)

Leninas sausio 21 d. pasimirė, bet ilgai nebus jis užmirštas. Vis vien, ar jį lyginsi naikintojui Atillai, ar Antikristui (Merežkovskiui), ar Marksui, ar kokios naujos tikybos kurėjui: jo mokslas, jo įtaka, jo ranka toli yra pasiekusios.

Komunistai jį laiko ir laikys jį šventuoju, ne daugiau šventu, kai rymiečiai skaitydavo savo imperatorius augustais (šventais).

Be proto jiegų Leninas atsižymėjo nemenka valios stiprybe ir didele vidujine laisve, be to — nepaprastu rizikingumu. Tai buvo lyg Nitsche'o "uebermenšas." Jo knygelėj "Komunizmo Kudikybės Ligos" išdėstyta, kad komunizmui įvykinti viskas leista, kad bereikalo komunistai prisilaikę buržuazinės dorovės principų (artimo meilės, pažadų pildymo, Moižes dešimties prisakymų). Komunizmas turįs visą tai sugriauti ir kai žmonių psichologija persimainys, išnaujo visą moralybę pertvarkyti. Na, ir griovė jis.

Savo tikslui pasiekti laisvas Leninas pasinaudojo vadinamais žemaisiais žmonių geismais — skriaudžiamųjų neapykanta į turtinguosius ir viešpataujančius, noru pavagišiaut, pasmaguriauti, valdžią parodyti, artimą pakankinti, krauju atsigėrėti.

Dirva tam surasta gera. Gal rusų tauta ištikrųjų turi kiek daugiau sadizmo už kaikurias kitas. Ne bereikalo jau Gerštekerio patėmyta, kad rusės — žmonos mėgsta buti vyrų mušamos, o vyrai įpratę jas mušti, ir nuo to meilė tarp vyro ir moteries nemažtanti. Gal ištikrųjų toksai žiaurumas, sadizmas, rusų tautai yra labiau įgimtas negu kitoms tautoms.

Galima daleisti, kad rusų tauta daugiau turi už kitas ir patologinės kleptomanijos. Visa Rusija pasidarė sukilusių vergų arena, kur komunizmas (neteisingai pakrikštytas proletarine kilme) buvo augščiau pastatytas už dvasios ir proto aristokratybę. Lumpenproletariatas arba basiokai įsigalėjo, užviešpatavo kokia tai visuotina kleptomanija ir sadizmas.

Tokios taktikos rezultatai šviesių socialistų senai jau buvo numatyti.

K. Kautsky's gana aiškiai jau seniau įrodinėjo, kad socialistinė sistema tik tuomet galima bus, kai bus plačiai įsivyravusi produkcija mašinomis, kai bus visiems pakankamai pridirbta reikalingų daiktų, kai proletariato bus daug, kai tas proletariatas bus gerai susiorganizavęs ir puikiai disciplinuotas, kai jo dorovė bus pakankamai augšta, kai jisai sąžiningai dirbs neverčiamas, kai viens nuo kito ir iš bendro iždo nevagišiaus.

To visa Rusijoj nebuvo, ir komunizmas nepavyko įvesti, nes proletariatas senus išteklius išeikvojo, gi naujų pakankamai nepridirbo. Leninas kaipo ne blogas socializmo teoretikas, tai žinojo, ir visgi drįso savo eksperimentus daryti.

Ar jisai buvo psichopatas — sadistas kokio Nerono tipo, ar sergantis progresyviu paralyžium ir dažnai kartu su juom esama didybės manija, sunku dar pasakyti. Jo kuno sekcija tiesa, parodė, kad pas jį buta didoko arterijų sukietėjimo (arterios klerozo) ir kraujo į smagesnių plėves išveržimo, bet ta liga Lenino amžiaus asmenyse esti ir "iš senatvės," ne vien iš alkoholio ir sifilio, kaip norėtų kaikurie rašytojai.

Prieš Lenino psichopatiją kalba ir jo paties gyvenimo pabaigon prablaivėjimas.

Paskutinėse jo 1922 m. kalbose dažnai girdėt budavo — "tai buvo klaida" (tikėt į pasaulinę revoliuciją, į galimybę užvesti Rusijoj komunistinė tvarka).

Tai jis pradėjo suprasti, kad ne tik komunistinės, bet ir socialistinės tvarkos ir raudonosios revoliucijos neišeis. To, rodos, tuomet dar nepajiegė suprasti kiti Lenino draugai, kai Trockis, Buchaninas, Džeržinskis.

Sunku dabar iš taip arti žiurint obpektiviai nuspręsti Lenino rolė Rusijos istorijoj. Ar pavyko jam tvirtai ir ilgam pavesti žemė dirbantiems ją valstiečiams, ar galutinai nugriovė jis dvarininkų viešpatavimą, ar tikrai jo yra pakeista supuvusi Rasputino valdžia kita — gerenė, ar tai tik laikina kamokratija, užėmusi sutrunijusios senosios aristokratijos ir biurokratijos vietą?

Į tuos klausimus sunku dar atsakyti.

Koksai liks Lenino atminimas rusų tautoj, irgi negalima nuspėti. Ar dainuos maskoliai jį, kaip Stenką Raziną dabar dainuoja, ar statys jį kartu su Lžedimitriju, ar žydberniu laikys, irgi negalima apsiimti dabar tarti.

Komunizmo idėja po Lenino eksperimentų eina matomai menkyn. Ne jis ją pagimdė, bet jis jos aureolą pusėtinai panaikino.

Pasakoja, jog Leninas mėgdavęs sakyti, kad gyvi bandymai propagandai daug daugiau duodą, negu milionai brošiurų ir laikraščių.

Štai, girdi, Paryžiaus 1871 m. dvejeto mėnesių nors ir nuslopintas komunos valdymas daugiau pagelbėjęs komunizmo idėjai, negu visa literatura.

Galima spėlioti, jog ir toksai samprotavimas galėjo palenkti Leniną komunizmą Rusijoj vykinti.

Lenino politika visgi sujudino visą pasaulį. Visi pamatė, kad komunizmo idėja ne juokai. Ir ištikro Lenino eksperimentas tur but ilgam laikui stumte parstums visą žmoniją atsidėjus užsiiminėti komunizmo mokslu.

Toksai atrodo Leninas ir lenizmas.

Ne pro šalį butų dar priminus, kad Lenino auklėjimas buvo jo motinos vedamas grynai tikybos ir padorumo keliais, ir Simbirsko gimnazijoj nebuvo doresnio ir pavyzdingesnio mokinio, anot jo direktoriaus F. Kerenskio atestacijos, už Leniną. Markso mokslas ir Lenino brolio nužudymas už pasikėsinimą ant caro buk nukreipęs Leniną kitokion pusėn.

Leninizmo rolė Lietuvai nedidelė. Tiesa, reikia pripažinti, kad žemės reforma be Rusijos bolševizmo įtakos vargu butų nuėjus tuo keliu, kurį ji yra pas mus įgijusi. Baimė, kad bolševikai neįsivyrautų, privertė ir musų klerikalus gana radikaliai žemės reformą pravesti ir pasiskubinti su ja.

Gana įtarpęs pas mus vagišiavimas, kyšių ėmimas, koks tai pasiliuosavimas nuo "Komunizmo Kudikybės Ligų," irgi bent iš dalies priklauso nuo Leninizmo sistemos.

Tas pats fašizmas, anot kun. A. Vilimo, yra arti susigiminavęs su Leninizmu.

Tad yr jau kuomi paminėti Leninas ir mums — lietuviams.

("L. žin.") K.

Žydai savinasi Palestina kaipo Dievo duota jiems žeme. Bet Palestinoje gyveno Kananitai, kuriuos žydai išnovijo ir pasisavino jų išdirbtas žemes, kaip Lietuvoje lenkų ponai. Amerikonai (baltieji) irgi dabar savinasi Amerika kaipo Dievo duota žeme, išnoviję indijonus, ir kurią apdirba viso svieto darbininkai.

T.M. D. Reikalai

OFICIALIS PRANEŠIMAS.

Visuotinu Tėvynės Mylėtojų Draugijos Centro Valdybos narių tarimu vienuoliktasis dvimetinis TMD. Seimas atskirtas nuo SLA. Seimo Wilkes Barre, Pa. ir nukeltas į Worcester, Mass. Gegužės 10 ir 11 dienas, 1924 m. Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott St. Apie Seimo tvarką, programą, etc. pranešime vėliau.

J. SEKYS, TMD. Sekr.

KORESPONDENCIJOS.

Montello, Mass. Šiomis dienomis gavau laišką nuo tulo Šiaulių gimnazijos mokinio. Jis rašo apie Kulturos B-vę ir apie Dr. J. Šliupą sekamai: Greitai Dr. J. Šliupas laikys paskaitas iš evoliucijos srities. Tosios paskaitos rengiamos Kulturos B-vės vardu. Ketina Dr. J. Šliupas aiškinti žmogaus išsivystymą. Šliupas, žmogus geras. Mokytojauja musų gimnazijoje. Nors kunigų ir nepakenčiamas, bet jis to neatboja.

Aš ir didžiuma musų kuopos narių išskyrus ultra sandariečius stovime už susivienijimą su Kulturos B-ve. Manau, kad bus daug geresnės pasekmės veikti bendrai.

J. Medžiauskas, 85 kp. pirm.

Sekretoriaus prierašas: Nei TMD. Centro Valdyba, nei Kulturos B-vė nemanė ir nemano suvienyti TMD. su Kultura. Tai butų vienų ir kitų įstaigų — draugijų laužymas įstatų, tik Kultura kreipėsi prie TMD., kad leidžiant didesnius veikalus, žymesnius ir naudingesnius, galima butų bendrai juos leisti: T. M. D. galėtų išdalinti tokius veikalus kaipo premiją savo nariams, o likusius egz. pardavinėti Amerikoje. Lietuvoje Kulturos B-vė išleistus bendrai veikalus pardavinėtų mažesne kaina, taip kad liaudžiai butų lengviau prieinama prie knygų, prie skaitymo ir apšvietos. Tik iškilusiose diskusijoje tarp TMD. tulų narių iš Centro Valdybos buvo nesuprasta, bet atėjus seimui, manau, bendradarbiavimos dalykai su Kultura ar kita panašia įstaiga turės įvykti, nes kitaip TMD. dėl jos narių nesidarbavimo, apsnudimo, negalės tiek duoti naudos, kiek ji turėtų duoti. Ir metas iš meto turės visai apilsti. Kad TMD. pastačius ant kojų, kad ji kasmet galėtų išleisti 2-3-4 naujas knygas, tai reikia visiems nariams daugiau kada nariai gauna literaturos, tai daugiau veikia-dirba. Busiantis musų seimas, tai turės surasti vaisių ir Draugiją pastatyti ant tvirtų kojų.

Portland, Ore. TMD. 149 kp. atsibuvo susirinkimas vasario 10 d. 1924 m. pas p. Juozą Shemukonį. Visi nariai užsimokėjo už 1924 metus, tik vienas narys neatsilankė; du nauji prisirašė: Jonas Bacevičius ir Uršulė Mačiukunienė. Toliaus buvo pakeltas klausimas kaslink suženijimo TMD. su kitomis organizacijomis. Visi vienu balsu atmetė. TMD. turi pasilikti taip kaip yra. Tiek laiko išgyvavo TMD. ir nereikėjo su kitomis organizacijomis dėties. Turbut, kitiems nepatinka TMD. vardas kad nori panaikinti arba sugriauti ant visados. Butų paniekinimas senesnių veikėjų darbų. Toliaus buvo renkama kuopos valdyba: liko vienbalsiai priimti tie patys:— pirmininkas Vincas Pareigis, rašt. Jonas P. Gritė. Visi prižadėjo veikti išvien, nors yra sunku čion ką nuveikti dėl labo savo tautos: labai išsiskirstę gyvena lietuviai. Šventės dieną kožnas išvažiuoja pasivažinėti, gamtos grožybių pasidžiaugti. Mat pas mus žiemos labai mažai; čia žolė žaliuoja visą ištisą metą. Toliaus buvo išneštas klausimas, kad butų TMD. įstatai angliškoj kalboj išversta. Norime žinot ką kitos kuopos pasakys apie tai? Nutarė kitą susirinkimą laikyti vėliaus prieš seimą.

Rašt. **Jonas P. Gritė.**

Worcester, Mass. 50 kuopa TMD. 30 dieną kovo, 1924 m. rengia didelį paminėjimą 25 metų Vinco Kudirkos ir 20 metų spaudos atgavimo. Mano padaryti puikų koncertą ant tos dienos. 50 kp. TMD. jau pabudo, jau dirba, ir šį koncertą dėl paminėjimo musų tautos atgimimo tėvo rengia TMD. seimo komisija.

Dr. Birutė Bernotaitė,
Juzė Rauktytė,
P. A. Dėdynas,
M. Kaselis.

Amsterdam, N. Y. Vasario 8 d. š. m. atsibuvo susirinkimas TMD. 144 kp. Susirinkimas buvo metinis, ant kurio atsilankė beveik visi nariai, kurie tik galėjo. Buvo išduotas valdybos raportas iš viso meto veikimo, taipgi ir finansų stovio. Pasirodo, kad musų kuopa gan gerai stovi finansiškai. Narių pilnai užsimokėjusių už 1923 m. yra 49. Kaikurie jau užsimokėję ir už 1924 m. ir gavo knygas už 1923 m.

Mus kuopa turi knygynėlį, kurį laiko ten kur susirinkimus laiko, tai yra Amerikos Lietuvių Kliubo svetainėje. TMD. 144 kp. nariai yra dėkingi A. L. K., kad duoda laikyti susirinkimus visai už mažą atlyginimą.

Valdyba TMD. 144 kp. liko išrinkta. Pirm. S. Ambrose, fin. rašt. Jonas Gaska, prot. rašt. S. Jakas, knygius Z. Vainys, ižd. P. J. Lalas. Manome, kad išrinkta valdyba taip veiks, kaip ir praeitų metų, pagal išgalę ir kaip nariai visi veiks.

Mus kolionijoj daugel yra lietuvių, kurie prijaučia TMD., nes žino, jog jokiais politiškais kiviřčais neužsiima, tik geras lietu viškas knygas išleidžia. Ir geri tėvynainiai priguli.

Todėl kviečiame visus kitus priklausyti prie mus kp. Ateikite ant susirinkimo, arba kreipkitės į valdybą; busite maloniai priimti ir naudą turėsite.

Ant minėto susirinkimo buvo skaitomi iš Centro laiškai ir apsvarstyti. Taipgi buvo rinkimas Centro Valdybos. Mus kp. nariai vienbalsiai pageidauja, kad, seimas TMD. but sykiu laikomas su Sandaros partija, ir kad mokestis nariams but pakelta iki $1.50 dėlei geresnių knygų išleidimo.

P. J. Lalas.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

D. CABITT.
BOSTON, MASS. 100 SALEM STREET.

NENUSIGĄSKIT— JIS TIK IEŠKO BAMBINO

Kaina 35c. aptiekose

Jis žino kur motina laiko Bambino—ir jis žino, kad jis jo nori. Kudikiui Bambino reiškia tiek, kiek išėmimas iš šėpos skanios vaisių košės.

BAMBINO

Įreg. S. V. Pat. Biur

yra nepavojingas—pasekmingas—saldaus skonio vidurių paliuosuotojas.

Kudikiai mėgsta ji. Jie net prašo daugiaus.

Jei jusų kudikis neramus, turi aptrauktą liežuvį, negali ramiai miegoti, labai verkia tarsi skausmų kankinanmas, tat išvalykite jo sistemą su lengvu vidurių paliuosuotoju, tokiu kaip Bambino. Jis jį ims su noru ir daug geriau jausis nuo jo. Į kelias valandas nemalonųs simptomai turės pranykti.

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th Street, BROOKLYN, N. Y.

Lietuvos Albumas

Didelė 435 puslapių knyga, kurioje 288 puslapiai vien tik paveikslų įvairių Lietuvos profesiosakų bei veikėjų, butent: profesorių, advokatų, gydytojų, kompozitorių, dailininkų, generolų, karininkų, vyskupų, kunigų bei šiaip įvairių grupių. Gi kiti 147 puslapiai, tai aprašymas kaikurių veikėjų gyvenimų. Ši knyga yra labai graži ir naudinga kiekvienam. Jos kaina tik $3.50. Reikalaudami siųskite ir pinigus adresuodami:

SANDARA,
327 E St., So. Boston 27, Mass.

"DIRVA" PERSIKĖLĖ NAUJON VIETON.

"DIRVA"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Sąvaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvon metams $3.00
Pusei metų pusę kainos.

"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

"DIRVA"
3352 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiau. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į sąvaitę.
platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

VIENYBĖ

Eina tris sykius sąvaitėje. "Vienybėje" talpinama daugybė įvairių straipsnių, pasakų bei daugybė vėliausių žinių.
"VIENYBĖ" yra vienas iš seniausių lietuvių laikraščių Amerikoje ir jau sukako 38 metai kaip "VIENYBĖ" bepaliovos gina lietuvių reikalus.
"VIENYBĖJE" rasite satyros dalį "TARKĄ", kur tarkuojama kailis visiems užsitarnavusiems kritiką.
"VIENYBĖ" yra vienas iš didžiausių lietuvių laikraščių Amerikoje ir jos prenumerata yra $4.00 metams. Pavienis numeris siunčiamas visiems dovanai pasižiurėjimui.
Metiniai "Vienybės" skaitytojai aplaiko VIENYBĖS METRAŠTĮ dovanai
"VIENYBĖ" užlaiko didelį KNYGYNĄ, spaudina ir parduoda knygas, paveikslus, rašymui reikmenys. Siunčia pinigus ir parduoda laivakortes. Reikalauk Vienybės Knygų Kataliog.

V.I.E.N.Y.B.Ė
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje.
NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Biznio Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje $7.00. Lietuvoje $8.00.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Vietos žinios.

VĖL UŽPUOLIMAS.

Pereito pirmadienio vakare, prie Dorchester ave. ir Second St., du jauni ginkluoti vaikėžai sulaikė tulą Anthony Saipulaskį iš Newton ir atėmė $50 ir laikrodėlį. Reiškia, panašių užpuolimų vis daugiaus girdisi, tad dar kartą pastebime So. Bostono lietuviams buti atsargiems vaikščioti vakarais.

APVOGĖ LIETUVIŲ NAMUS.

Praeitam ketverge apie antrą valandą po pietų, išvogė P. K. namus, 476 E Third St., išnešdami $150 pinigais ir apie $50 vertės sidabrinių daiktų.

So. Bostone labai tankiai atsitinka panašių dalykų. Patartina lietuviams daugiau apsižiurėti apie namus. Policija sako, kad tą dieną apvogė tris lietuvių šeimynas. **Ad's.**

GABIJOS KONCERTAS.

Pereitą sekmadienį, kovo 2 d., Lietuvių svetainėje buvo Gabijos koncertas. Žmonių prisirinko apipilnė svetainė. Šale tyrusių dainininkų, koncerte buvo duota progos pasirodyti ir vaikams ir mergaitėms, ir kiti jų, pirmu syk stoję prieš publiką, taip nervavosi, kad nepergeriausiai atliko tą, ką jie galėjo geriau atgriežti. Toki giesmininkai, kaip Bulskis, Navadauskas, Monikaitė, Zinkevičius ir Neviackienė, kaip visada, užganėdino publiką.

Programas ėjo sekančiu keliu: 1) Gabijos vyrų trieilis kvartetas — "Perkunija" ir "Gaudžia trimitai." 2) M. Podeliutė (pianas) — Mendelssohn'o "Pavasario giesmė." 3) Jonas Bulskis — "Vai verčia, laužo." 4) J. C. Navadauskas — "Och, to-to, vy dievki molodyja." 5) M. Monikaitė — "Siuntė mane motinėlė" ir "Kur bakužė samanota." 6) P. Alukonis (smuika)—"Slavų lopšinė. 7) A. Zinkevičius — "Dainius." 8) A. Bratėnaitė (pianas) — B. Godard'o Gavotas. 9) Z. Neviackienė — "Pasakykit, gėlėles" ("Fausto"), 10) Gabijos choras — "Gieda, ryliuoja," "Oi, matule ma!" ir "Bernužėli, nes'voliok!" — padainavo silpnai, matyt be praktikų.

Vakaras pabaigta ištraukomis iš "Vaikas ar Mergaitė?" kur choras kopilniausiai atpirko pirmesnį silpnumą. Mat, šiam vakarui buvo rengiamasi prie pastatymo operos "Vaikas ar Mergaitė?" bet prieš patį lošimą netekus vieno svarbaus lošėjo-giesmininko, lošimas negalėjo įvykti ir surengta vakarui koncertas. Ištraukose iš "Vaikas ar Merggaitė?" šiaip rolės buvo paskirstytos; ponas Zacirka — M. Biekša; ponia Zacirkienė — M. Monikaitė; ponas Zdechlickis — N. Rastenis; ponas Kobylčinskis — K. Sidabras; ponas Pipirnickis— J. C. Navadauskas; tarnaitė —Z. Neviackienė.

Kadangi pirmesnieji dvynukai išaugo, jau per didelio ugio, tad šį vakarą nauji užėmė dvynukų roles — Marselinas Ivanauskutis ir Antuanette Navickiutė — išrodė labai simpatingi ir publikai patiko taip pat, kaip pirmeji.

Matęs.

BAŽNYTINIO CHORO KONCERTAS.

Vasario 24 d. bažnytinėj salėje buvo surengtas parapijos choro koncertas. Žmonių buvo į 200. Choras padainavo keletą dainų —pusėtinai kur lengvesnes kompozicijas, bet sunkesnes dainas silpnai, skystai pasirodė vyrai, merginų balsai užrėkė ir vyrų daug mažiau yra chore. Solistai darė žymias klaidas, nelaiko laiko, eina iš tono. Pusėtinai gerai padainavo kvartetas. Viso koncerto svarbuma buvo p-lė M. Grybaitė — dainuoja gerai ir miela klausyti. Chorą vedė p. M. Karbauskas. Bet reikia pasakyti ponams vedėjui ir rengėjams, kad su tamtesniais dalykais, ypatingai muzikos, nevietą sklepe, nervuoja klausytojus ir dainininkus. Tas kliksmas, riksmas ir ta visa supuvusi tvarka, kokia vaišin žmones susirinkę pusbernių gauja ir tiek daro triukšmo, kad šlykštu. Kada programas eina, tai kiti vaikščiodami pardavinėjo "ice cream," tai žemiau kritikos. Kun. K. Urbonavičius ir p. M. Karbauskas prašė, kad užsilaikytų ramiai, bet matomai nei klebono, nei vargonininko nebijo, net supykęs klebonas pareiškė, kad bus prašalinti visi tie, kurie neužsilaiko ramiai. Kyla klausimas: kas kaltas, kad bažnytinis jaunimas taip nuprogresavo ir tėvai leidžia taip vaikus ant valios? Ar nebutų laikas turėti sklepe policiją arba išlysti iš sklepo su koncertais?

Pradžioj kalbėjo trumpai apie dailę kun. K. Urbanavičius, tik nežinia, kodėl klebonas surado tik lietuvių kompozitorių šimkų, o kitų bijojo paminėti, ypatingai kompozitorių Petrauską, kuris čia ir gyvena ir tiek daug lietuvių kulturai, muzikai davė ir duos. Kam tas politikavimas dailės reikaluose?

Klevas.

NORI PERKRIKŠTYTI BROADWAY.

Miesto gatvių komisionierius pakėlė sumanymą, kad So. Bostono garsioji Broadway butų pakeistas kitas vardas. Girdi ta ilgoji Broadway vadinasi: W. Broadway; E. Broadway ir Broadway Extension, kas buna daug painumų su laiškais. So. Bostono gyventojai tam priešinasi.

IR MANO ŽODIS LINK TEATRO.

Vasario 21 d. įvyko moterų Sandariečių vakaras, kuriame buvo statyta scenon du veikalu: "Pavogtas Kudikis" ir "Žydas Statinėje."

Pasirodo, kad South Bostono lietuvių artistų-mėgėjų esama neblogų ir lošime gali stoti lenktynėn su bile viena man žinoma Amerikos lietuvių kolionija. Esama ir gražiai lavintais balsais. Pav., ponia Neviackienė lošė motinos rolę "Pavogtas Kudikis" veikale ir "Žydas Statinėj," nors ir nereikėjo ten tikrai dainuoti, tik vietomis šiaip jau paniuniuoti, vienok greitai buvo galima pažinti, kad turi gražų soprano balsą, (jos yra mezzo-sopranas. Red.), nes ir menkiausias niuniabalsu. Lošime taipgi dalyvavo ir mažas bernaitis, rodos Neviackutis, kuris gana rimtai savo rolę lošė.

Veik visi lošėjai, matomai, yra daug lošę veikalų ir jau kaip ir nusistatę savo judėjimuose, nes, rodos, trys ypatos turėjo lošti po dvi roli ir, nors bandė nuduoti skirtingus typus, vienok studijuotojui lengvai buvo galima suprasti, kad vienas artistas lošia dvi roli.

"Povogtas Kudikis" veikale typai nevisai atatinkamai buvo suderinti. Pav. Žuvininko auklėtinė buvo perstambi ir veik geriau butų tikę, jei butų lošusi motinos rolėje, o ponia Neviackienė auklėtinės.

Pats gi veikalas, galima pasakyti, prastas ir So. Bostono artistams neužsimoka ant tokio dėti triuso. Mintis kad ir butų graži, bet neapdirbta. Veikalas yra skubotai rašytas, neapgalvotas ir išdrykęs. Pati intriga nužudymo kudikio negana komplikuota ir permažai akcijos. Atidengimai visiškai trumpi. Ir iš tų trijų aktų lengvai miklesniai plunksiai galima padaryti du aktu ir tik dviem atidengimais, kas daug gražiau suglaustų mintį ir patsai veikalas atrodytų pilnesnis. Šiaip gi neišpašakytas vargas lošėjams ir nervavimas publikos, kuomet užduanga vos pakyla ir vėl užsileidžia. Panašųs scenų sutvarkymai gal kiek geriau tiktų judamiems paveikslams. Galų-gale dar scenos nesuskirstytos, kas galutinai nuvargina lošėjus.

Rodos to paties autoriaus yra parašytas veikalas "Motinos širdis." Bet tai daug geriau nusisekęs ir prie gero režišieriaus išeina gana gerai.

"Žydas Statinėj," žinoma kaipo nutikęs veikalėlis (komedija) (tai yra farsas. Red.) So. Bostoniečiams labai gerai išėjo.

Svečias.

DVASIŠKOS PRAKALBOS.

BRIGHTON, MASS. Kovo 2d. kalbėjo kun. Garmus, persistatęs save Lietuvos studentų atstovu. Pirmiausia nupiešė studentų skaičių, kiek lietuvių mokinasi, sakydamas: "yra 110 Gimnazijų - prigimnazijų, 3000 vaikų mokyklų, 1700 universiteto studentų, 1000 užrubežinių studentų, na ir visiems reikia pagelbos, o Tautos Fonde jau mažai yra pinigų. Tautos Fondo pinigais mokinasi 150 studentų, tai nors tuos reikia užlaikyt."

Visi pirmutiniai žodžiai labai gerai skambėjo, bet vėliaus padarė išvadą, kad prisiminė Lietuvos valdžioj betvarkę. Sako: "už tai Lietuvoje betvarkė, kad yra trečiadalis valdininkų svetimtaučių." Čia ragino žmones, kad duotų pinigų, o ypač Lietuvos laisvės paskolos bonus, palaikymui mokyklų, kad dabartiniai mokiniai, pabaigę mokslą galėtų geriaus tvarkyti šalį. Sako: "mokiniai svetimose šalyse mokindamiesi gauna ištautėjimo nuodų." Bet kunigėlis nepasakė, kad Lietuvos kunigija duoda mokiniams tiek "juodų nuodų," kad paskui sunku ir įsigydyti. Priminė Amerikos tvarką, paminėdamas net mokyklas. Čia "grinorius" kunigėlis gal nežino, kad Amerikoje mokina tik gryno mokslo, o "fanatiškumą" palieka patiems išmokti, o ir tai jų yra gana daug.

Antgalo pasakė: "kad ir bedieviai esate, bet turite duot pinigų Tautos Fondan, jei neduosite tai esate tautos išgamos, o ne lietuviai." Na ir išėjo patsai kunigas į publiką aukų rinkti, mat mažai buvo "škaplierninkų," tai ir nekaip vyko meškerioti.

Šale manęs sėdėjo jaunas vaikinas. Kunigas paklausė: "kiek aukuosi, jaunikaiti?" Šis atsakė: "nei cento." Kun. klausia: "kodėl?" Jaunikaitis atsakė: "bijau grieko, kunigėli, kad vietoj mokinių pašelpos, nesurengtum kartuvių nekaltam piliečiui, o ta nuodėmė but man už aukojimą." Jagamastis nusigrįžo, nusiduodamas, kad negirdi, ir nuėjo tolyn, be laimėjimo.

Fanatizme norėjo visus prigirdyti, bet jau visi žino, kad T. F. tai prakiuręs maišas, ir jo nepripildysi. Mat kunigėliai renka aukas neva gelbėt Lietuvą iš vergijos, o kaip tik gauna pinigų, tai kogreičiausia kiša naują davatką į klioštorių, o tauta težinosi. Rėkė apie viską, o apie sostinę Vilnių tai nei burpt, mat kiek jam tauta rupi. **Rep.**

LIETUVOS UNIVERSITETO STUDENTAI BOSTONE.

L. U. Studentai: Marčiulionis ir Banaitis dabar yra So. Bostone. Jie padarė vizitą Sandaros Redakcijoj ir Administracijoj. Prakalbos jų bus trečiadienio vakare, kovo 5 d. Lietuvių Salėje.

Taipgi turime pastebėti, kad So. Bostono Sandariečiai, pilnai pasitikėdami savo draugų pranešimui iš Lietuvos, neprisideda prie jų prakalbų rengimo.

LIETUVIŲ UKĖSŲ DR-JOS

Laikytame mėnesiniame susirinkime kovo 2 d. nutarė surengti prakalbas ir koncertą. Taipgi nutarė priimti naujus narius už pusę įstojimo. Koncertą išpildys Simano Daukanto Mokyklos mokiniai, todėl tėmykit pranešimą laikraščiuose, nes bus linksmai laiką praleisti ir tapti nariu viršminėtos draugijos.

B. Kontrimas.

SUSIRINKIMAS.

A. L. T. Sandaros 7 kp. įvyks nedėlioje, kovo 9 d., Sandaros Salėje, 327 E St., So. Boston, Mass., pradžia 1 val. po pietų.

Kviečiame visus ateiti, nes yra svarbių dalykų aptarti, o ypač išrinkti tinkamus delegatus į A. L. T. Sandaros N. A. Apskr. susivažiavimą, kuris įvyks kovo 30 d., Y. M. C. A. salėje, 820 Mass. Ave., Cambridge, Mass.

Pirm. **J. Nauburis.**

PRANEŠIMAS.

A. L. T. Sandaros 82 kp. Brighton, rengiasi perstatyti veikalą "Blinda," balandžio 12 d. Tad prašome visų apylinkės drjų minėtą dieną susilaikyt nuo parengimų. Taipgi visi, kurie turite roles, prašome lankyt praktikus seredos vakarais.

Lietuvių salėje, 26 Lincoln St., Brighton, Mass.

Rengimo Komitetas.

ŠOKIAI!

Rengia Lietuvių Labdarystės Draugija, kožną subatos vakarą, pradžia kaip 8 val. vakare. Merginoms dykai įėjimas. Vyrams 45c. Lietuvių Salėje, kampas E ir Silver Sts., So. Bostone.

PARSIDUODA

Gera Kriaučių Kostiumeriška šapa labai pigiai. Kreipkitės po šiuo adresu:
394a E. 8-th St., S. Boston, Mass
Matyk mane 6 valandą vakare.

ANT PARDAVIMO.

Maža groserių krautuvė ir 9 kambarių namas, geram stovyje Mėnesinės įeigos $950, geroje vietoje Roxburyje. Kaina $6,800 —$5,300 įnešti. Be agentų tarpininkystės. Kreipkitės sužinoti "Sandaroje."

E. C.
327 E St., So. Boston, Mass.

Jei jums Reikalinga
Pentorius
Matykit **Jackų J. Starkų.**
Ofisas **350 Broadway,**
So. Boston, Mass.
Tel. S. Boston 0212.

PARSIDUODA
MĖSOS IR GROSERIŲ KRAUTUVĖ

geriausioj biznio vietoj So. Bostone parsiduoda už pusę prekės; nepraleiskit gerą bargeną.

PIRK PIGIAI.

3 šeimynų 17 kambarių namą, visi improvementai, gera vieta Dorchesteryj, arti So. Bostono. Nepraleiesk gerą bargeną.

A. IVAS.
110 Tremont St., Room 508,
Boston, arba
361 W. Broadway, So. Boston,

Geriausia Pirkti

Cambridge 6 šeimynų namas, po 6 kamb. visi įtaisai. Randų $5600 į metus; įnešti $5000, kaina $33,000.
Cambridge, 3 šeim. namas, po 5 kamb. visi įtaisymai, geram padėjime ir geroj vietoj. Ranneša $1142 į metus. Kaina $9000, įnešti $3000.
Cambridge ant Hampshire St. 2 šeim. namas ir štoras. Kaina $9000, įnešti $2000.

M. J. KASTANT
Innman Bldg. Innman Sq.,
Room 4, **Cambridge,** Mass.
Tel. Univ. 1127-R.

GERIAUSI ČEVERYKAI

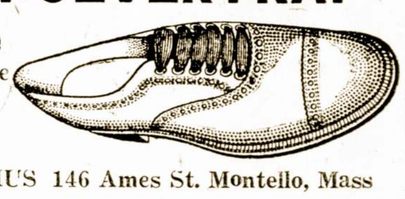

Gaunami Lietuviškose Krautuvėse
Brockton Shoe City Store
163 Lawrence St.,
Lawrence, Mass. ir
JUSTINAS MICKEVIČIUS 146 Ames St. Monteilo, Mass

Musų krautuvėse galima gauti naujausios mados čeverykus, dėl vyrų, moterų ir vaikų, geriausių čeverykų išdirbysčių Brocktone.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

L. M. Konservatorija jau atidaryta. Ateik ir pasimokyk dainavimo ar pasilavink kurį nors instrumentą vartot. Mokslas ir Dailė-muzika reikalingiausi dalykai žmonių kulturiniam kilimui. Civilizuotas žmogus turi suprasti dailę, o ypač muziką. Kad dalyką supratus — jį reikia mokyties.
Lekcijos duodamos **dienomis ir vakarais.**
10 Lekcijų dainavimo ar kompozicijos — 15 dol.
10 Lekcijų piano, smuikos, klarneto, korneto ar kitokio instrumento — 13 dol. **Lekcija** duodama kiekvienam skyrium, ½ valandos ar ir visa valanda, paga sutarties.
Pinigai **įmokėk iš kalno** už 10 Lekcijų. Mokinys, praleidęs savo lekciją, ją žudo. Phone 2087-W. Adresas
MIKAS PETRAUSKAS,
769 Broadway, So. Boston, Mass.

Hardware
Krautuvės Atidarymas

Pranešame visiems Cambridge'jo ir apylinkės lietuviams kad atidarome Hardware Store, tai yra įvairių geležinių daiktų krautuvę, kurioje užlaikysime visokių reikalingų dalykų dėl namų, butent: Kichen Were, pentų, aliejų, visokių mechaniškų nočynų ir tt. Didesnius užsakymus pristatome į namus dovanai, su geru patarnavimu ir prieeinamom kainom.

J. H. SNAPKAUSKAS,
851 Cambridge St., Cambridge, Mass.

Klausykit Kriaučiai

Tu esi Kostumeriškas kriaučius ir nori padidint ir pagerint savo biznį. Tai nesigailėk keletą minučių laiko, rašyk laišką tuojaus klausdamas visų informacijų, o iš to turėsi diktą naudą.

Informacijos bus suteiktos tuojaus, kaip tik aplaikysite užklausimą. (9)

AMERICAN EAGLE GARMENT CO.
Biznio vedėjas F. W. TIKNIS.
339 W. Broadway, So. Boston, Mass.

GERIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam, sumainom namus, ukes, biznius ir visokią privatišką nuosavybę, taipgi skolinam pinigus, perkam ir parduodam MORGIČIUS. Apdraudžiame (Inšurinam) visokį turtą nuo ugnies ir nuo visokių nelaimių. Mes visiems suteikiam greitą ir teisingą patarnavimą. Taigi visais viršminėtais reikalais kreipkitės pas

OLSEN'S REALTY COMPANY
409 W. Broadway, Room 3, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0243. Savininkas D. J. OLSEIKA.

Vienatinė Lietuviška Bostone
APTIEKA

Receptus sutaisom Europos ir Amerikos Daktarų.
Užlaikom visokius vaistus, nuo įvairių ligų. Taipgi visokias šaknis, žoles ir žiedus.
Tikra Lietuviška Trejanka 50c.
Prisiunčiame Vaistus ir per paštą.
Oficialiai įgaliotiniai Lietuvos "VAISTIJOS."
Jeigu kokių nors vaistų negautumet kitur, rašykit pas mus, mes turime. Atsakymui prisiųskite pašto ženklelį.
K. ŠIDLAUSKAS
Provizorius.
373 W. Broadway.
So. Boston, Mass.

Dr. H. M. Landau
GYDYTOJAS, CHIRURGAS
220 Hanover St. Boston, Mass
Telefonas Richmond 0380
Specialistas vyrų ir moterų slaptų ir chroniškų ligų.
Valandos: nuo 9 ryte iki 8 vakare. Nedėldieniais iki 5 v. vakare. Patarimai dykai.

Tel. So. Boston 3520
Namų Tel. Aspinwall 0870
ADVOKATAS
A. O. ŠALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washingtom Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broawday, So. Boston.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:
P. J. AKUNEVIČIUS.
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass. viršuj "Iver Johnson" krautuvė
Patyręs dentistas prieinamos kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P.M. Nedėliomis 11 iki 12 P.M.
Tel. 3310 Park.